

ਜੇਤ ਕਾ ਜਾਮਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸਿਮਰੀਐ

ਜਿਨ

ਟੁਟੀ ਨਟੀ ਮਿਲਾਇ

ਜਿਨ ਨਾਮ ਹਰੀ ^(੧) ਹਰ ਕਾਮ ^(੨) ਹਰੀ ^(੩)
(੪) ਹਰਿ ਰਾਮ, ਹਰੀ ਹਰਿ, ਸਾਮ ਜਿਨ ।
ਗੁਰ ਅਮਰ ਪੁਰੀ, ਕਮਿ ਕਮਰ ਸਹੀ,
ਗਹਿ ਸਭ ਕਹੀ, ਕੀਆ ਕਾਮ ਜਿਨ ।
(੫) ਦਰਵਾਕ ਕਰੇ, ਸਦ ਸਾਂਤ ਸਹੇ
(੬) ਉਤਪਾਤ ਸਹੇ ਅਤਿ ਅਮ ਜਿਨ ।
(੭) ਅਸਿ ਗਿਅਾਨ ਸਹੇ ਗੁਰਿ ਮਿਲ ਧਰੇ
(੮) ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਕਰੇ ਪੁਲਾਮ ਜਿਨ ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸੰਤ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਕਾ ਦਰ ਬਾਈ

(੧) ਕਰਣਿ (੨) ਕਮਨ (੩) ਨਾਮ ਕਰਦੇ ਹਨ (੪) ਸਿੰਘ (੫) ਸਿੰਘ
(੬) ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਹੈ (੭) ਹੁਕਮ (੮) ਉਤੇ (੯) ਕਹੀ ਮਿਟੀ ਪੁਟਲ ਵਾਲੀ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library has been created with the approval and personal blessings of Sri Satguru Uday Singh Ji. You can easily access the wealth of teaching, learning and research materials on Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library online, which until now have only been available to a handful of scholars and researchers.

This new Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library allows school children, students, researchers and armchair scholars anywhere in the world at any time to study and learn from the original documents.

As well as opening access to our historical pieces of world heritage, digitisation ensures the long-term protection and conservation of these fragile treasures. This is a significant milestone in the development of the Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library, but it is just a first step on a long road.

Please join with us in this remarkable transformation of the Library. You can share your books, magazines, pamphlets, photos, music, videos etc. This will ensure they are preserved for generations to come. Each item will be fully acknowledged.

To continue this work, we need your help

Your generous contribution and help will ensure that an ever-growing number of the Library's collections are conserved and digitised, and are made available to students, scholars, and readers the world over. The Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library collection is growing day by day and some rare and priceless books/magazines/manuscripts and other items have already been digitised.

We would like to thank all the contributors who have kindly provided items from their collections. This is appreciated by us now and many readers in the future.

Contact Details

For further information - please contact

Email: NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਕੁਛ ਬਚਨ

ਰਾਮਸਰ ਬਾਰੇ :

- (ੳ) ਰਾਮਸਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਮਦਾਨ ਹੋਵੇ।
- (ਅ) ਚੀਤਾ ਵੀ ਦੂਰ ਛੱਡੇ।
- (ੲ) ਦਾਤਨ ਵੀ ਦੂਰ ਜਾਕੇ ਕਰੇ।
- (ਸ) ਸਣੇ ਕੋਸੀ ਅਦਬ ਨਾਲ ਅਸ਼ਨਾਨ ਕਰੇ।
- (ਹ) ਹੁਣ ਤਾਂ ਲੋਕ ਜਗ੍ਹਾ ਰੋਕਦੇ ਹਨ, ਸਮਾਂ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸਭ ਛੁਡਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।
- (ਕ) ਜੇ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰੇਗਾ ਉਸਨੂੰ ਅਸ਼ਨਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਲ ਨਹੀਂ।
- (ਖ) ਇਹ ਸਤਿਜੁਗ ਦਾ ਤੀਰਥ ਹੈ।
- (ਗ) ਜੇ ਰਾਮਸਰ ਦੀ ਕਾਰ ਕਢੇਗਾ ਸੋ ਖੁਲ੍ਹੀ ਦਰਵਾਜ਼ੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਪੁਰੀ ਕੇ ਜਾਵੇਗਾ।
- (ਘ) ਸਤਿਗੁਰੂ (ਰਾਮ ਸਿੰਘ) ਜੀ ਕਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਏਹ ਸਤਿਜੁਗ ਕਾ ਤੀਰਥ ਹੈ। ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਏਥੇ ਤਪ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਰਾਮਸਰ ਨਾਮ ਰਖਿਆ ਹੈ। ਅਸਾਂ ਅਪਣੇ ਨਾਮ ਪਰ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਰਖਿਆ ਹੈ।

ਲੰਗਰ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ:

- (ੳ) ਅਸੀਂ ਜੋ ਦਮੜਾ ਲਿਆਵਦੇ ਹਾਂ ਲੰਗਰ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਲਿਆਵਦੇ ਹਾਂ ਏਥੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ ਲੰਗਰ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ। ਆਪ ਸਤਿਗੁਰੂ (ਰਾਮ ਸਿੰਘ) ਜੀ ਕਮਰ ਕੱਸਾ ਕਰੀ ਖੜੇ ਹੋ। ਸਾਰਾ ਫਿਕਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ।
- (ਅ) ਸਦਣ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਨਹੀਂ, ਆਏ ਨੂੰ ਪਰਸਾਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਭੁੱਖੇ ਨੂੰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ ਅੰਦਰ ਦਾਣੇ ਹੋ ਉਤਨਾ ਚਿਰ ਲੰਗਰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। (੧੯੫੬ ਬਿ: ਦੇ ਕਾਲ ਸਮੇਂ)

ਗਰੀਬੀ:

- (ੳ) ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਗਰੀਬ ਹਾਂ। ਮਾਲਾ ਹੀ ਫੜਾਵਾਂਗੇ ਜੁਧ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਵਾਂਗੇ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵੀ ਗਰੀਬ (ਹੀ) ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- (ਅ) ਨਿੰਦਕਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਬੜੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚੁਪ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਜਿਉਂ ਕੰਡੋਰਨਾ ਸਪ ਦੀ ਪੂਛ ਫੜਕੇ ਬੈਠ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਰਪ ਆਪੇ ਹੀ ਡੰਗ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿੰਦਕ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਹਾਰ ਗਏ ਹੋ।
- (ੲ) (ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਅਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਾਈ ਨੂੰ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਸੀ- ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਬਰਗ ਮਿਰਗ ਹੈ ਤੇ ਭਾਈ ਤੇਰਾ ਬਰਗ ਚੁਹੇ ਕਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਜਾਵਾਂਗਾ ਤੇ ਤੂੰ ਐਥੇ ਦੀ ਬੈਠਾ ਜੜਾ ਕਤਰ ਦੇਈਂ। ਗਰੀਬ ਹੋਏ ਕੇ ਦਿਨਕਟੀਂ।)

ਹੰਕਾਰੀ ਤੇ ਝੂਠਾ :

ਜੇ ਹੰਕਾਰੀ ਜੀਵ ਤੇ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਉਹ ਨਹੀਂ ਬਖਸਿਆ ਜਾਣਾ।

ਭਜਨ ਬਾਣੀ :

- (ੳ) ਮੋਤ ਤਾਂ ਸਭ ਦੇ ਸਿਰ ਪਰ ਖੜੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਦਿਨ ਦਾ ਹੀ ਚਮਤਕਾਰ ਹੈ। ਪੰਨ ਜਨਮ ਹੈ ਜੇੜੇ ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਹੋ ਤੇ ਬਾਣੀ ਪੜਦੇ ਹੋ।
- (ਅ) ਮਨੁਖਾ ਸਰੀਰ ਬਡੇ ਪੁੰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਮੋਲਕ ਸਰੀਰ ਮੇ ਅਮੋਲਕ ਨਾਮ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਰੀਤੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਮੇ ਤਕੜੇ ਹੋਵੇ। ਢਿੱਲੇ ਨ ਹੋਵੇ।
- (ੲ) ਇਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ, ਜੀ ਚਿਤ ਨੂੰ ਸਾਂਤਰੀ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਹੀ ਡੇਰੇ ਮੇਂ ਰਹਿਣਾ ਠੀਕ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਬਚਨ ਕੀਤਾ- ਮਨ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾਣ ਦਿਓ। ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ ਰਖੋ ਸਰੀਰ ਭਜਨ ਬਾਣੀ ਕਰੀ ਜਾਓ। ਮਨ ਆਪੇ ਹੀ ਫਿਰ ਕੇ ਆਇ ਜਾਇਗਾ।

ਵੀਰ ਦੀ ਯਾਦ:

ਸਤਿਗੁਰੂ (ਰਾਮ ਸਿੰਘ) ਜੀ ਜਦ ਮਸਤਾਨੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਨੌੜੇ ਨਾ ਸੀ ਕੋਈ ਜਾਂਦਾ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬਚਨ ਬਿਲਾਸ ਕਈ ਕਰਨੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ। ਮੈਂ ਪੁਛਿਆ, ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸੁਭਾਉ ਵੇਲੇ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ... ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਦਾ ਹੀ ਇਕ ਰੰਗ ਹਾਂ। ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਦੂਜਾ ਸੁਭਾਉ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਤੇਰੀ ਬੜੀ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਸ਼ਨਾਨ:

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਬਚਨ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅੰਨ ਪਾਣੀ ਅੰਦਰ ਨਾ ਲੰਘੇ ਤਾਂ ਭੀ (ਸਿੰਘ) ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਲਵੇ। ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨੇ ਸੋ ਭਜਨ ਬਾਣੀ ਅੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਝੂਠ ਬਿਰਤੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਅਟਲ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਬਾਰੇ:

ਇਕ ਸਮੇਂ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖੇਡਦੇ ਹੋ। ਦੇਖਕੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ- ਸਤਾਬੀ ਸਤਾਬੀ ਬਡਾ ਹੋ। ਫੇਰ ਬਚਨ ਕੀਤਾ- ਏਹੀ ਪੁਛਣਗੇ ਜਿਸਨੂੰ ਪੁਛਣਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਬਚਨ 'ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਿਲਾਸ' ਕ੍ਰਿਤ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿੱਚ ਸੰਕਲਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

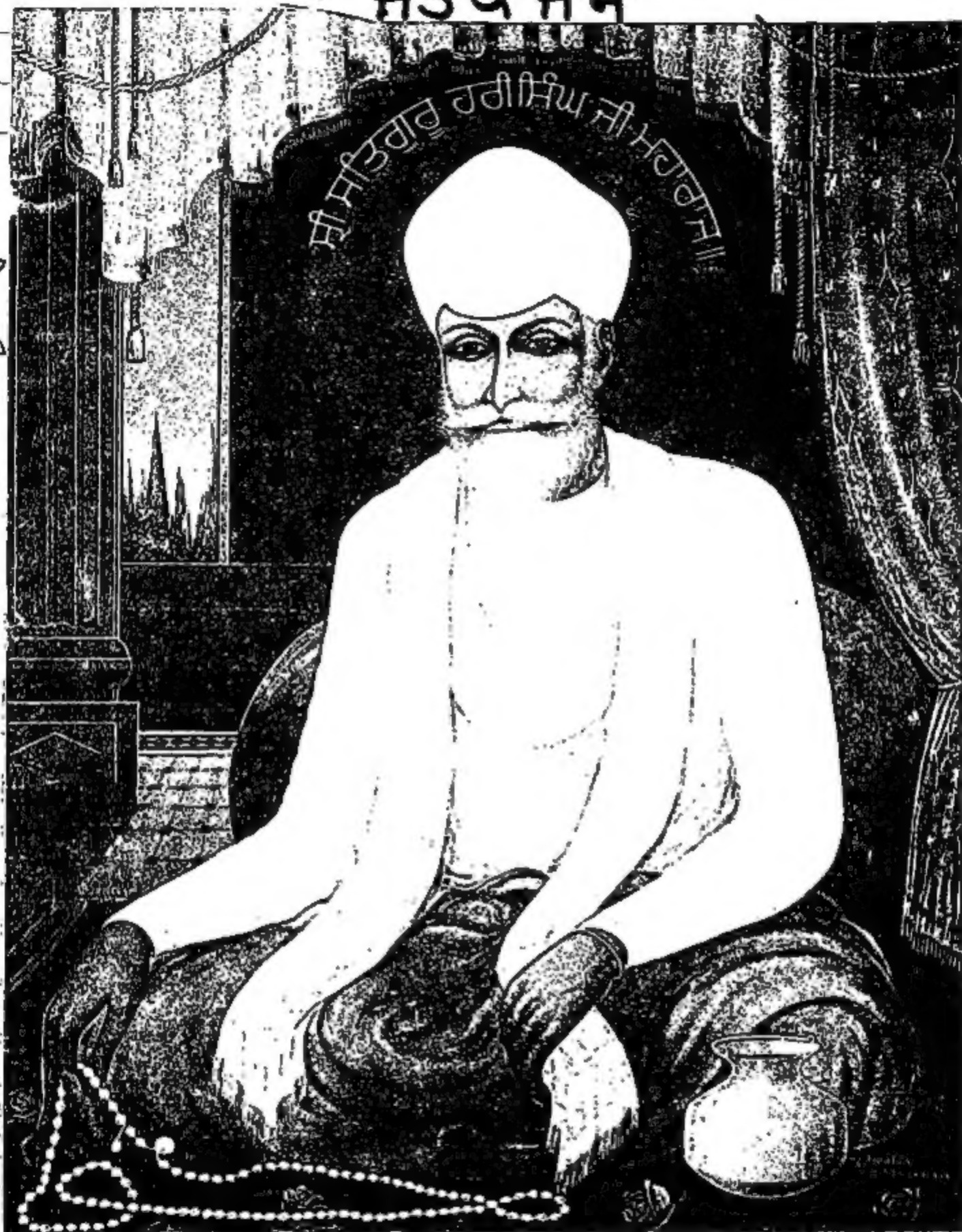
-ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਕਵੀ

ੴ

ੴ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਇ

ਜੋਤ ਕੇ ਜਾਮੇ

ਜੋਤ ਕੇ ਜਾਮੇ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚਿਤਮਬ ਦੀ ਸਭ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇਵੇ

ਜੇਤ ਕਾ ਜਾਮਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸਿਮਰੀਐ

ਜਿਨ

ਟੁਟੀ ਲਟੀ ਮਿਲਾਇ

ਧੰਨ ਗੁਰੁ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਹਰੀ ਹਰੁ ਹਰੀ ਰੂਪੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹਰੀਸਿੰਘ

ਹਰੀ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ, ਆਪ ਪ੍ਰਭੂ ਆਏ ਹੈਂ ।

ਗੁਰੁ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਿਛੇ ਗਈ ਬੈਠਕੇ ਤੇ

ਸੁੱਕੀ ਖੇਤੀ ਤਾਈਂ ਹਰੀ ਕਰਕੇ ਵਖਾਏ ਹੈਂ ।

ਚਾਂਦ ਕੇ ਸਮਾਨ ਗੁਰੁ ਹਰੀਸਿੰਘ ਸੋਹਤ ਹੈਂ

ਨੰਡੀ ਨੰਡੀ ਰੋਸਨੀ ਸੰਗਤ ਮੇਂ ਵਰਸਾਏ ਹੈਂ ।

ਮਾਤਾ ਸਦਾ ਕੋਰਪਿਤ ਜੰਮਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰੂ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹਰੀਸਿੰਘ ਭਾਗ ਨਾਏ ਹੈਂ ।

०

ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਖੇਡੇ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਿਅਰਿਣ ਵਾਲੀ

ਮਿਠੀ ਮਿਠੀ ਪਵਣ ਸੋਹਣੀ ਭੈਣੀ ਵਲੋਂ ਆਈਏ

ਪੁਰਾਣਿਆ ਜਹਾਨ ਅਜ ਵੀਰ ਹਰੀ ਰਾਮਜੀ ਦਾ

ਜੈਤ ਨੂਰਾਨੀ ਸੰਦਰ ਮੁਖੜਾ ਇਲਾਹੀ ਏ

ਅੱਸੂ ਸੁਦੀ ਤੀਜ ਸੋਹਣੀ ਹੋਈ ਜਗ ਉਤੇ

ਰਾਗੀਆਂ ਰਬਾਬੀਆਂ ਧੁਨ ਏਹੋ ਗਾਈਏ

ਵਹੀ ਵੇਵਾ ਘੋਲੀ ਜਾਵਾਂ ਏਸ ਸੋਹਣੀ ਮੁਹਤ ਤੇ

ਟੁੱਟੀ ਗੰਢ ਦਿਤੀ ਜਿਨ ਵਿਛੜੀ ਮਿਲਾਈਏ

ਚੀਨੀ ਵਾਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹਰੀਸਿੰਘ ਜੀ

ਹੁਕਮ

ਫੇਰ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਬਾਧ ਵੀਰ ਤਾਈਂ ਫਰਕ ਤੁਸਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਨ ਜਰੀ ਹੈ ਜੀ
ਲੱਤ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਣ ਹੰਕਾਰ ਉਤੇ, ਕੀਤੀ ਤੁਸਾਂ ਤਪਸ਼ਯਾ ਬੜੀ ਹੈ ਜੀ

ਨਾਮ ਬੁਧਸਿੰਘ ਦਾ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਬਦਲੇ ਰਖਣ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਹਰੀ ਹੈ ਜੀ
ਖੇਤੀ ਪੰਥ ਦੀ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਂ ਪਦੇ ਹ, ਜੁਮੇ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਆਪ ਵਿਚ ਪਰੀ ਹੈ ਜੀ

ਛੱਤੀ ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹਰੀਸਿੰਘ ਜੀ, ਬਿਰਹੇ ਤਜਨ ਦੇ ਵਿਚ ਗਲਤ ਨ ਸੀ ਰਹੇ
ਨੇਰੁ ਮੂੰਦ ਤੇ ਨੀਵੀਂ ਪਾ ਗਰਦਨ ਸਦਾ, ਮਸਤੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਧਿਆਨ ਹੀ ਰਹੇ
ਤਖਤ ਤੁਲਦੇ ਰਹੇ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦੇ ਨਿਤ, ਆਵੇ ਸਖਤ ਤੁਫਾਨ ਵੀ ਰਹੇ
ਵੈਰੀ ਧਰਮ ਦੇ ਸੀ ਫਿਰ ਦੇ ਗਿਰਦ ਫਿਰਦੇ, ਤੇ ਸਤਾਂ ਵਦੇ ਕਈ ਸੈਤਾਨ ਭੀ ਰਹੇ

ਮੈਂ ਪਰ ਨਾ ਜ ਰਖੀ ਚੀਨੀ ਵਾਲੇ ਨੇ
ਕੀਤਾ ਕੋਲ ਟਿਕਾ ਰਹਿ ਬਾਇਤ

ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਵਿਰਾਟ ਜੋਤ ਰਖ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਪਰਤੋਂ ਪਰਿਖਾਇਤਾ

ਸੂਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ
ਲਖਨਊ

ਧੰਨ
ਗੁਰੂ ਹਰੀਸਿੰਘ
ਟੁੱਟੀ ਤੂੰ ਮਿਲਾਈਏ

ਗੀਤ

ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਹਰੀਸਿੰਘ ਟੁੱਟੀ ਤੂੰ ਮਿਲਾਈਏ
ਠੰਢੀ ਤੇਰੀ ਮੁਰਤੀ ਨੇ ਠੰਢ ਵਰਤਾਈਏ
ਰੁਸੀਆਂ ਬਹਾਰਾਂ ਜਦੋਂ ਰਾਮ ਗਾਏ ਦੁਰਸਨ
ਭਰੇ ਅਰਮਾਨ ਦੇ ਜੋ ਦਿਲ, ਹੋਏ ਚੁਰ ਸਨ
ਪੰਥ ਦੇ ਬਗੀਚੇ ਖਿਜਾ ਖਿਲੀਆ ਮਰਾਈਏ
ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਹਰੀਸਿੰਘ ਟੁੱਟੀ ਤੂੰ ਮਿਲਾਈਏ
ਖੋਹ ਕੇ ਪਿਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਨ ਮੇਰਾ ਸੱਲਿਆ
ਫੇਰ ਮੇਰਾ ਬੂਹਾ ਆਇ ਧੌਲਿਆਂ ਨੇ ਮੱਲਿਆ
ਇੰਜ ਕਹਿੰਦੀ ਤੇਈ, ਉਹਦੇ ਚਰਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਈਏ
ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਹਰੀਸਿੰਘ ਟੁੱਟੀ ਤੂੰ ਮਿਲਾਈਏ
ਆਪ ਭਾਵੇਂ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਨੇ ਤੱਲੀਆਂ
ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਂਦੇ ਰਹੇ, ਨਿਤ ਹੀ ਤਸੱਲੀਆਂ
ਗੋਰਾ ਜਾਚਿ, ਰਾਮ ਆਚਿ, ਗੱਲ ਸਮਝਾਈਏ
ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਹਰੀਸਿੰਘ ਟੁੱਟੀ ਤੂੰ ਮਿਲਾਈਏ
ਲੱਖਾਂ ਕਾਲ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਗੋਦ 'ਚ ਬਹਾਲਿਆ
ਸੁਕਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੀਤਾ, ਟੁੱਟਿਆਂ ਸੰਭਾਲਿਆ
ਦੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਲ ਲਾ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਵਡਿਆਈਏ
ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਹਰੀਸਿੰਘ ਟੁੱਟੀ ਤੂੰ ਮਿਲਾਈਏ

੧੬

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੇ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੱਖਣ ਸਾਹ ਲੁਘਾਣੇ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਧੇ ਦੇ ਦੀ ਪਲੂ
ਫੇਰ ਕੇ ਦੁਹਾਈ ਦੇਣ ਪਿਛੋਂ ਇਕ ਵੇਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਮੱਖਣ ਸਾਹ ਨੂੰ ਠਾਨ
ਨ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗਏ ਸਨ
ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੇ ਤੋਖਲ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਹਨ ਸਾਇਦ
ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਮੰਗਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਂਝ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ
ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਪੁਜਾਰੀ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਕਰ
ਤਾਨੇ ਨਾ ਕੇ ਨਕਸ਼ਿਪ ਗਏ। ਅੰਤਜਾਮੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਦਨੀਯ
ਨੂੰ ਤਾੜ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸ
ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਮਤ ੧੯੨੪ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਸੇਕੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸ੍ਰੀ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਏ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਕਰੀਬਨ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ (20000) ਨਾਮਧਾਰ
ਸਿਖ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਨਾਨ ਸਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਬੜਾ ਸਮਾਗਤ ਕੀਤਾ।
ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸਰਦਾਰ, ਪਤਵੰਤੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਚੌਧਰੀ
ਵੀ ਦਰਸਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਏ, ਪੋਲੀਸ ਦਾ ਪਰਾਇਤਜਾਮ ਸੀ।
ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ
ਦੀਪ ਮਾਲਾ ਚੋਬੀ ਮਾਲ ਹੁੰ ਕੀ ਪਰ ਸੁਧਾਮਰ
ਆਯੋ ਹਾਕਮੋਂ ਨੇ ਕੀਨੀ ਖਾਤਰ ਸੁਰੰਗ ਹੈ।
ਉਤਰਯੋ ਬਹਿਰ ਚਾਟੀਵਿੰਡ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਹੁੰ ਤੇ,
ਬੀਸਕ ਹਜ਼ਾਰ ਕੁਕ ਸਿੰਘ ਖਯੋ ਸੰਗਿ ਹੈ।
ਪਰਸਾਦ ਭੇਟ ਨੇ ਅਪਾਰ ਜਥਿ ਦਰਬਾਰ ਆਯੋ,
ਤੇ ਪੁਜਾਰੀਓਂ ਨੇ ਕੀਨ ਯੋ ਕੁਝੰਗ ਹੈ।

Translation by Dr Harbhayan Singh is as follows:-

(16) Sri Satguruji was accorded a warm welcome by the Government officials when he (Satguruji) visited Amritsar during the Diwali festival in 1924 Bikrami. He camped outside Chattri gate, with nearly twenty thousand Kukas in company. He went to the Golden Temple with abundant offering of Prasad; but the Pujaris (clerics) acted malevolently.

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੇਤਾ ਵੇਖਕੇ ਜ਼ਰਨ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਿਖਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਵਧੇ ਜਾਂ
ਘਟੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦਾ ਸੱਚਾ ਨ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸਿਖਾਂ ਦਾ

ਜਨ ਬਾਲੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਭੇਟਾ ਦੇ ਘਟ ਜਾਣ ਦਾ ਫਿਕਰ ਸੀ।

ਪੁਜਾਰੀ ਜਾਂ ਸਰੰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਮਝਦੇ ਸਨ

ਅਤੇ ਭੇਟਾ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਸਤਿਗੁਰ

ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਭੇਟਾ ਅਤੇ ਕੜਾਹ ਪਰਸਾਦ ਲੈ ਕੇ, ਸੰਗਤ ਸਮੇਤ ਛੋਲਕੀ ਛੋਲਿਆਂ

ਨਾਲ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ

ਆਏ ਤਾਂ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤੋਖਣਾ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਇੰਦ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ

ਹੀ ਨ ਕਰ ਲੈਣ। ਪੁਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ

ਅੰਦਰ ਆਉਣ। ਇਸੇ ਲਈ ਅਗੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਹਾਨੇ ਨਾਲ ਕਈ ਸਰਤਾਂ

ਰਖ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਕੋਈ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰੇ ਹੀ ਰੁਪਯਾ ਰਿਸਵਤ ਮਾਂਗੈ,

ਕੋਓ ਤਨਖਾਹਿ ਚਾਰ ਪਾਂਚ ਲਾਖ ਮੰਗੈ ਹੈ

ਹੋਇ ਕੈ ਮਸਤ ਕੋਓ, ਕਕਾ ਨ ਚਿਤਰੈ ਪਾਗ,

ਸਿੱਖ ਨ ਕਹਾਵੈ ਤੇਰੈ, ਧਾਰੈ ਨੀਲ ਰੰਗ ਹੈ

Some (Pujaris) demanded Thousands of rupees as bribe, while Others insisted on imposition of a religious fine as big as four to five lakh of rupees. Other Condition :- No kuka shall take off his turban while in ecstasy, nor shall he call himself your Sikh and he shall wear a blue dress.

ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਚਿਲਟਾ ਚੋਰ ਕੋਤਵਾਲ ਨੂੰ ਡਾਂਟੇ" ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਜਾਰੀ ਆਪ ਤਾਂ

ਗਏ ਗਵਾਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੱਦੀ ਦੇ ਮਾਲਕ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਤਨਖਾਹ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ

ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਆਪ ਬੜੇ ਸੁੱਚੇ ਅਤੇ ਸੁੱਚੇ ਸਾਧੂ ਸਨ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਪੁਜਾਰੀ

"ਮਨਿ ਮੰਧਾ ਨਾਉ ਸਜਾਣ" ਹੀ ਸਨ

ਅਫਸੋਸ ਸਦ ਅਫਸੋਸ। ਆਪ ਹੀ ਸੋਚੋ ਕਿ ਇਹ ਸੰਗਤ ਦਾ ਕੀ ਸਵਾਗਤ ਹੋਣਗੇ?

ਜਾਂ ਸੰਗਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਂਦੀ ਹੋਵੇਗੀ? ਬਾਲੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਹ

ਲਿਖਿਆ ਹੈ

ਗੁਰ ਸਦਾਏ ਅਗਿਆਨੀ ਮੰਧਾ

ਕਿਸ ਉਹ ਮਾਰਗ ਪਾਏ

ਭਾਵੇਂ ਜਿਹੜਾ ਆਪ ਹੀ ਮੌਨਾ ਹੋਵੇ ਉਸਨੇ ਦੁਨਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹਕੀ ਦਸਲਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲਈਏ। ਕੋਈ ਪੁਜਾਰੀ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਵੱਢੀ

ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਪੰਜ ਲਾਖ ਰੁਪਏ ਤਨਖਾਹ ਵੱਜੋਂ ਮੰਗਦਾ ਹੈ

ਹੁਣ ਨਾਲਿਹ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਸਿਖ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਗੁਰੂ ਨ ਆਖੇ, ਕੋਈ ਸਿਖ ਮਸਤਾਨ ਨ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨ ਹੀ ਕੋਈ ਅਪਣੀ ਪਗ ਉਤਾਰੇ
ਅਤੇ ਨ ਹੀ ਕਿਸੇ ਸਿਖ ਨੂੰ ਨੀਲੇ ਬਸਤਰ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੋਵੇ ।

ਇਸਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਂਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ।

**ਕਰਯੋ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਏਹ ਬਾਤ ਸਭਿ ਗੁਰੂ ਵਸ
ਸਕਤਿ ਨ ਮੋ ਮੈ ਏਤੀ ਫੇਰੇ ਮਨ ਢੰਗ ਹੈ ।**

*Sri Satguru ji replied that these conditions can be enforced by
none but the Gurm himself. It is beyond me to change the
very psyche of the people.*

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਿਖ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਨਾ ਉਲਟਾ ਰਕ ਸਿਰਫ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਨੂੰ ਹੀ ਹੋਣਾ ਹੈ । ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਝੀ ਬੈਠੋ ਹੋ ਤਾਂ
ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸ ਦੋਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਤਨਖਾਹ ਨਾ ਰਹੇ ਹੋ । ਕੀ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲ

ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ? ਕੀ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਸਾਧੂ ਸੰਤ ਦੀ ਗੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ? ਕੀ ਮੈਂ ਕੋਈ ਨਤਕੀ ਵੇਚੀ
ਜਾਂ ਮਾਰੀ ਹੈ ? ਕੀ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਆਚਾਰਗੀਨ ਦਾ ਧਨ ਖਾਧਾ ਹੈ ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਬਿਨਾ ਜੇ ਕੋਈ
ਹੋਰ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ ।

ਹੋਰ ਜੇ ਗੁਰੂ ਸਟਾਂ ਉਲਟ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਸੁਣ ਲਓ । ਮੈਂ ਕੋਈ ਢੰਡਰਾ ਨਹੀਂ
ਫਿਰਾਯਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜ਼ਰੂਰ ਆਖੋ ਅਤੇ ਨ ਹੀ ਮੈਂ ਕੋਈ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ
ਮੈਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜ਼ਰੂਰ ਆਖੋ । ਇਹ ਤਾਂ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ । ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ
ਭਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਰਤਾਓ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਤੁਸੀਂ ਸਿਆਣੇ
ਹੋ ਅਤੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋ

ਕੋਈ ਆਖੈ ਭੁਤਨਾ, ਕੋ ਕਹੈ ਬੇਤਾਲਾ

ਕੋਈ ਆਖੈ ਅਦਮੀ ਨਨਕ ਵੇਚਾਰ ॥

ਹੁਣ ਮਸਤਾਨਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਸੁਣ ਲਓ । ਸਿਖ ਅਪਣੇ ਆਪ ਮਸਤਾਨੇ
ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ । ਇਹ ਤਾਂ ਸੁਬਦ ਦੀ ਚੋਟ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਗਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੀ ਮਸਤਾਨਾ
ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਜੇ ਮੇਰੇ ਤੇ ਇਤਬਾਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚੋਂ
ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਰ (تصدیق شد Certified) ਫੈਸਲਾ ਪੜ੍ਹ ਲਓ

ਮਾਧਿ ਨ ਬਉਰਾ, ਰਾਮ ਕੀਓ ਬਉਰਾ ।

ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਵਿਚਾਰੋ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਐਵੇਂ ਤੇ

ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ

ਦਰਸਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸੁਧ ਕੀ ਨ ਸੁਧ ਰਹੀ

ਬਾਧਿ ਕੀ ਨ ਬਾਧਿ ਰਹੀ ਮਤਿ ਮੈਂ ਨ ਮਤਿ ਹੈ ।

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਧ ਬਾਧਿ ਹੀ ਨ ਹੋਵੇ ਉਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਜਾਂ ਅਪਣੀ ਪੱਗ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕੀ ਰਖਣਾ ਹੈ ?

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸੱਚੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਪੁਜਾਰੀ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦੇ ਨ ਸਕੇ

ਪਰ ਮੈਂ ਨ ਮਾਨੂੰ, ਮੈਂ ਨ ਮਾਨੂੰ ਵਾਲੀ ਜਿਦ ਤੇ ਡਟੇ ਰਹੇ । ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੁਜਾਰੀ

ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪੋਲੀਸ ਅਤੇ ਆਟੋ ਹੋਇ ਵਡੇ ਹਾਕਮਾਂ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਕੋਈ ਲਗਤ

ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦੋਸੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਏ, ਪਰ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ

ਨੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕੁਟਲ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਭਾਂਪ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵੱਲ

ਮੰਹ ਕਰ ਆਪ ਹੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਕਰਕੇ ਕੁਤਾਹ ਪਰਸਾਦ

ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਵਰਤਵ ਦਿੱਤਾ

ਸਾਖੀ ਲਿਖਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਮਸਤਾਨੇ ਅਪਣੇ ਆਪ ਮਸਤਾਨੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ

ਗੁਪਿਰਮ ਪਿਆਨਾ ਖਸਮ ਕਾ ਜੈ ਭਾਵੈ ਤੈ ਦੇਇ ।

ਇਹ ਮਸਤਾਨੇ ਮਸਤੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਈ ਐਸੇ ਬਚਨ ਜਾਂ ਕਈ ਐਸੇ ਕੋਤਕ ਕਰ

ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੁਨਿਆਦਾਰੀ ਲੋਕ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ । ਕਈ ਮਸਤਾਨੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਖੁਦਾ

ਮੈਂ ਖੁਦਾ (I am God) ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਵੀ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ । ਪਰ ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ

ਕਿ ਦੁਨਿਆਦਾਰੀ ਲੋਕ ਚਿਤ੍ਰ ਕੇ ਐਸੇ ਮਸਤਾਨੇ ਦਾ ਸਿਰ, ਧੜ ਨਾਲੋਂ ਜੁਦਾ ਕਰਨ

ਲਈ ਤਲਵਾਰ ਚਲਾਂਦੇ ਹਨ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਵਾਰ ਵੀ ਨੀਕ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਪਰ ਮਸਤਾਨੇ ਦਾ ਸਿਰ ਜਿਥੇ ਕਾਤਿਬ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਭਾਵ ਕਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ।

ਮਸਤਾਨਿਆਂ ਦੇ ਬੋਲ ਵੀ ਐਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤਤਵਿਨ ਹੀ ਪੂਰੇ

ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸਮਾ ਪਾ ਕੇ ਪੂਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਇਥੇ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਮਸਤਾਨੇ ਬਾਬਾ ਬੈਂਕਾ ਜੀ ਦੀ ਸਾਖੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ :-

ਬਾਬਾ ਬੈਂਕਾ ਜੀ ਹਜ਼ਰੇ ਤੋਂ ਥੋੜੀ ਦਰਇਕ ਪਿੰਡ ਮਲਾਹ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ

“ਜਬ ਲਓ ਨਹੀਂ ਭਾਗ ਲਿਲਾਹ ਉਦੈ, ਤਬ ਲਓ ਭ੍ਰਮਤੇ ਫਿਰਤੇ ਬਹੁ ਧਾਯਰੀ” ।

ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜੰਮ ਸੁਣ ਹਜ਼ਰੇ ਆ ਕੇ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਭਜਨ ਲਿਆ ਤਾਂ

ਮਨਾਹਿ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਭਇਓ ਭ੍ਰਮ ਨਾਸਿਓ ਮੰਤ੍ਰ ਦੀਓ ਗੁਰ ਕਾਨ

ਅਨੁਸਾਰ ਭਜਨ ਲੈਂਦਿਆ ਸਾਰ ਹੀ ਮਸਤ ਹੋ ਗਏ । ਮਸਤੀ ਵਿਚ

ਲੁਧਾ ਲੁਧ ਦਾ ਬੋਲਾ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ । ਏਸੇ ਮਸਤੀ ਦੀ
ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਈ ਵੇਰ ਤਿੰਨ ਆਸਣ ਵਿਛ ਕੇ ਕਹਿਮਾ ਕਰਦੇ ਸਨ

ਆਰਿ ਬਾਬਾ ਬਾਲਕਸਿੰਘ ਜੀ ਬੈਠੇ

ਆਰਿ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੈਠੇ

ਆਰਿ ਬਾਬਾ ਬੁਧਸਿੰਘ ਜੀ ਬੈਠੇ

ਸਾਧਾਰਨ ਬੁੱਧੀ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨ ਸਕੇ ।

ਸਮਝਣ ਵੀ ਕਿਸਤਰਾਂ ? ਇਹ ਸਮਾਂ ਉਹ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਹੁਣੀ

ਨ ਗੁਰ ਬਾਲਕਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨ ਹੀ ਹਜ਼ੋਰੇ ਸਾਹਿਬ ਗਏ ਸਨ ।

ਹਜ਼ੋਰੇ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਰਾਮਸਿੰਘ (ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ)

ਅਤੇ ਬਾਬੇ ਬੁਧਸਿੰਘ (ਸਤਿਗੁਰ ਹਰੀਸਿੰਘ ਜੀ) ਜੀ ਦਾ ਹਿਤ ਚੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ।

ਸੰਗਤ ਸਮਝੇ ਜਾਂ ਨ ਸਮਝੇ ਪਰ ਸਾਧ ਦਾ ਬਚਨ ਭਾਵੇਂ ਭਵਿੱਖ ਸੂਚਕ ਸੀ ਪਰ ਹੋ ਤਾਂ

ਅਟਲਾਧਾ ਸੀ । ਸੰਗਤ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਨ

ਆਰਿ ਬਾਬਾ ਬਾਲਕਸਿੰਘ ਜੀ ਬੈਠੇ ”

ਨੂੰ ਅਖੀਂ ਵੇਖਦੀ ਸੀ ਪਰ ਬਾਕੀ ਦੇ ਦੁਹਾਂ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਦੇ ਤਰੀਕਾ ਹੀ ਸਮਝਦੀ ਸੀ

ਸੰਗਤ ਸਮਝਦੀ ਸੀ ਕਿ ਬਾਬਾ ਐਵੇਂ ਪਾਗਲਾਂ ਵਾਂਗ ਬੋਲਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਜੋ

ਕਦਰੇ ਨਾਲ ਉ ਬਜਸ ਆਸਕ ਨ ਦਾਨਦ ਹੋਰਕਸ

ਭਾਵ ਨਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜੋਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ

ਖੈਰ ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਗਿਆ । ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਬਾਲਕਸਿੰਘ

ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਵਾਲੀ ਅਮਾਨਤ ਖਿਆਨਤ ਸਹਿਤ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ । ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਹੁਣ ਚੇਤਾ ਆਇਆ ਕਿ ਇਹ

ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਬੈਕੇ ਵਾਲਾ ਬਚਨ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ

ਆਸਣ ਵਿਛ ਕੇ ਕਹਿਮਾ ਕਰਦੇ ਸਨ

ਆਰਿ ਬਾਬਾ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਬੈਠੇ ।

ਸੰਗਤ ਨੇ ਬਾਬੇ ਜੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋਵੇਂ ਬਚਨ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਅਪਣੀ ਅਖੀਂ ਵੇਖ ਲਏ

ਸਨ ਪਰ ਤੀਜਾ ਬਚਨ ਹਾਲੀ ਸੰਦੇਹਯੁਕਤ ਸੀ

ਹੁਣ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਸੰਭਾਲੀ । ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ

ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਮੁਰਤੀ ਚੁਕੀਸਿਖੀ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ । ਇਸਤਹੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ

ਛਕਾ ਕੇ ਮਰਦਾਂ ਸਮਾਨ ਭਜਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਲ ਲਾਇਆ । ਕੁੜੀਆਂ

ਮਾਰਨੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵੇਚਲੀਆਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ । ਸਮਾਜ ਦੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ

ਖਰਚੀਏ ਅਡੰਬਰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸਾਦਾ ਰਸਮ ਚਲਾਈ ।

ਸੂਦੇਸੀ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ । ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ

ਗ਼ਲਾਮੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ । ਬਾਣੀ (੨੨) ਸੂਬੇ

ਥਾਪ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਕ ਸਮਾਨੰਤਰ ਸਰਕਾਰ

(PARALLEL GOVERNMENT) ਚਲਾਈ। ਆਪਣੀ ਦੇਸ਼ਿਕਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਗ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਹੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੋਲ ਬੁਰਜ਼ ਖਾਣੇ ਖੁਲ੍ਹਣ ਨੂੰ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਅਣਖ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ (Challenge) ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਬੁਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ, ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾ ਕੇ, ਬੜੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਂਏ ਕੋਟ ਵਿਚ ਵੀ ਬੁਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਫਿਰ ਮੁਲਕ ਕੋਟਲੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਬੁਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਝੂਠਿਆਂ ਕਰ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮੌਤ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਗਲਵਕਤੀਆਂ ਪਾਈਆਂ। ਅਖੀਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚਲੇ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੱਡੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਟੁਰਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਸਾਹੀ ਮੰਗਤ ਰੋਕੇ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਗੇ ਨ ਜਾਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀਆਂ ਪਰ ਰਜਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਭਾਲ ਮੰਨਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਅਖੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾਲੀ ਭਰਕੇ ਗੁਰੂ ਹਰੀਸਿੰਘ ਗ੍ਰੰਥ ਸੰਮ੍ਰਿਤ ਹੋਏ। ਧੀ ਟਿਕ ਪਾਸੇ, ਪਿਤਾ ਟਿਕ ਪਾਸੇ, ਤੁਥਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਸਾਰੇ ਹੋਏ। ਮੰਗਤ ਰੋਕੇ ਲਟੇ ਵਿਲਕਣੀਆਂ, ਅੰਸੀ ਸਾਲਾ ਕਦੇ ਨ ਹੋਏ। ਕਲਰ ਚੇਤ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਟਿੱਬੇ, ਹੰਤਿਆਂ ਦੇ ਡੋਬੇ ਵਿਚ ਮੋਏ।
(ਸਤਿਨਾਮੁ ਸਤਿਨਾਮੁ ਸਤਿਨਾਮੁ ਸਤਿਨਾਮੁ)

(ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਦੋਂ)

ਮਾਲੀ ਨੂੰ ਜਾ ਹਥ ਪਾਏ।

ਕਰਲਾਹਟ ਮਚ ਗਈ।

ਭੈਣੀ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ।

ਮਸਤਾਨੇ ਬਣ ਗਏ ਲੋਟਲ ਕਬੂਤਰ।

ਮਾਈਆਂ ਕਮਲੀਆਂ।

ਵਾਲ ਖੋਹਣ।

ਦੋ ਹੱਥੜੀਂ ਪਿੱਟਣ।

ਭਾਈ ਸੁਦਾਈ।

ਕੁਕਣ ਡੁਸਕੇ ਲੈਣ।

ਮਾਸਲਾ
ਲਿਹਾਣ
ਸਿੰਘ
ਜੀ

ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਬੇਸੁਧ ਮੁਰਛਾ

ਹਾੜੇ ਘਤੇ ਵੀਰੜੇ ਨੂੰ

ਮੈਂ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤੇਰੇ ਥਾਂ

“ਮੈਂ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤੇਰੀ ਥਾਂ”

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਰਨ
ਸਮੇਂ ਪੰਥ ਦੀ
ਸੰਗਤ ਲਾਟਾ / ਕਰ
ਦੇ ਹਨ ।

— ੪ ਮਾਘ ਸੰਮਤ ੧੯੨੮ ਅਨੁਸਾਰ ੧੭ ਜਨਵਰੀ ੧੯੭੨ —

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਰੋਂਦੀ ਕੁਰਲਾਦੀ
ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵਿਖੋਕ
ਦੇਂਦੇ, ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ
ਚਾਲੇ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਕੁਝ ਧੀਰਜ ਧਰ ਕੇ ਦੇਵੇਂ ਹੁੰਥ ਜੋਤ ਕੇ ਭਾਈ ਬੁਧਸਿੰਘ ਜੀ

ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ "ਮੈਂ ਇਹ ਦੋਸ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਮਲੇਰ ਕੋਟ ਲੇ ਮੈਂ
ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਜਿਹੜਾ ਦੋਸ ਸਰਕਾਰ ਆਪ ਜੀ
ਤੇ ਨਾਵੇ ਉਹ ਮੈਂ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ, ਆਪ ਜੀ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ
ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਤੇ ਤਰਸ ਕਰ ਕੇ ਇਥੇ ਹੀ ਦਰਸਨ ਦੇਂਦੇ
ਹੋ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਥਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ"

ਈਹਾਂ ਤੁਮ ਸੁਹਾਵਤੇ ਹੈ

ਦਾਸ ਦੋਸ ਚਾਇਲੇ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਥੇ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਧੀਰਜ ਦੇਂਦਿਆਂ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਲਈ
ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਉਥੇ ਭਾਈ ਬੁਧਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਉਚੇਰੇ ਕਹਿਅ

ਬੋਲੇ ਤੁਮ ਪੀਛੇ ਸਭ ਕਾਰ

ਈਹਾਂ ਰਾਖੇ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ

ਕਰੀਓ ਭਜਨ ਕਰਾਵੇ ਔਰਨ

ਬਿਨਾ ਨਾਮ ਕਾਰ ਕੋਓ ਠੋਰ ਨ

ਹੇ ਭਾਈ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸਮ ਦਾ ਫਿਕਰ ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਬਜਨ ਮੰਨ ਕੇ

ਸ੍ਰੀ
ਸਤਿਗੁਰ
ਬਿਨਾਮ
ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ
ਬਾਬੂਵੀ

ਸਾਰ ਸੰਮਾਨ ਰਖੇ ਸਭ ਸੰਗਤ

ਇਤ ਦਰ ਦੀ ਹੋਵੇ ਨਖ ਪੰਗਤ

ਗੁਰੂ ਤੁਰਿਆ, ਸੰਗਤ ਵੀ ਨਾਲ ਤੁਰ ਪਈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਜਾਨ ਬਾਂਹ
ਖੜੀ ਕਰਕੇ ਰੁਕਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਰ ਨੂੰ ਕਉਣ ਉਲੰਘੇ? ਸੰਗਤ ਰੁਕ
ਤੇ ਗਈ ਪਰ ਮੰਨ ਨ ਰੁਕੇ। ਅਖੀਰ ਗੋਪੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਖਾ ਕੇ ਹਰ ਉਹ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਆਈਆਂ

ਜੋਰ ਵਰਾਂ ਨੇ ਬਾਜੀਆਂ ਜੀਤੀਆਂ ਨੀ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਰੰਗੁਨ ਜਾਣ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਚਿਤ
ਪਰਯਾਗਰਾਜ (ਅਲਾਹਾਬਾਦ) ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰਹੇ ਸਨ । ਇਥੇ ਟਿਕਦਿਨ ਵੇਲੇ
ਅਫਸਰ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ 'ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ, ਆਪ ਕੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ
ਕਿਸ ਕੋ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ?' ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਲ ਬਿਠਾ ਕੇ
ਪੁਛਿਆ । ਕਿਸੇ ਕੁਝ ਕਹਿਆ ਕਿਸੇ ਕੁਝ ਪਰ ਸੁਝਾ ਕਾਨੂੰਜੀ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਰਦਵਾਰ
ਅਰਧ ਕੰਭੀ ਸਮੇਂ ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਤਕ ਅਪਣੀ ਅੱਖੀਂ
ਤਿੱਠਾ ਸੀ, ਕਹਿਆ ਕਿ

**ਹੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ, ਇਹ ਕਾਰ
ਤੇਰੇ ਭਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਲੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ**

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਈ ਮੇਰੀ ਵੀ ਇਹੋ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ । ਕਈਆਂ
ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਰੋਸ ਸੀ ਪਰ ਰਜਾ ਵਾਲੇ ਦੀ ਰਜਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ । ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ
ਨੂੰ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਚਾਬੀਆਂ ਭਾਈ ਬਯਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ
ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਭਾਵ ਕੀ ਸੀ । ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚਾਬੀਆਂ ਜਿਥੇ ਛੇਰੇ ਦੀਆਂ
ਚਾਬੀਆਂ ਕਹੀਆਂ ਜਾ ਸਕੀਦੀਆਂ ਹਨ ਉਥੇ ਧੁਰ ਦਰਗਾਹ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ
ਵੀ ਆਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕੀਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ ਟਿਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਤੀਰਥ ਹੈ । ਲੱਖਾਂ
ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਇਥੇ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਤੌਖਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਤੇ ਚੋਖੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਭੋਸ ਵਟ ਕੇ ਤੀਰਥ
ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਇਥੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨ ਕਰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਪਰਕ ਕਾਇਮ ਨ ਕਰ ਲੈਣ । ਇਸੇ ਝਰ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ
ਬਿਨਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਏ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਸੇਵਕ ਸੰਤ ਨਾਨਕਸਿੰਘ
ਜੀ ਸਮੇਤ ਰੰਗੁਨ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ । ਰੰਗੁਨ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਉਸ ਬੰਗਲੇ
ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਵਕਤ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ
ਗਿਆ ਸੀ

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਵਨ ਚੰਦ ਨੇ ਵਾਸੁ ਸੁਵਾਸੁ ਕਰੈ ਨਾਖੀਲਾ

ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੰਦਨ ਦਾ ਬੂਟਾ ਭਾਵੇਂ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋਵੇ ਉਥੇ ਵੀ ਉਹ ਅਪਣੀ
ਸੁਗੰਧੀ ਫੈਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਭਾਵੇਂ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ
ਪਰ ਉਥੇ ਵੀ ਸਿਹਤ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕਰਦਾ ਸੀ ਮੋਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ

ਸੇ ਜੰਤ ਭਏ ਹਰੀਆਵਲੇ

ਜਿਨੀ ਹੋਤਾ ਚਰਿਤਾਤ ਚੀਖਿਆ ਜਾਣੇ

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਰੰਗੂਨ ਭੇਜ
ਕੇ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ । ਉਸਨੇ ਸਾਰੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਨੂੰ ਹੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ
ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ । ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਵਾਸਤੇ 144 ਦਫ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਪੰਜ ਸਿਖ
ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋ ਸਕਦੇ । ਕੋਈ ਦੀਵਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਨਾ ਸਕਦੇ । ਕੋਈ ਅਖੰਡ
ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰ ਸਕਦੇ । ਹਰ ਨਾਮਧਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ
ਮਿਲਣ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਅਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਥਾਣੇਦਾਰ ਕੋਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ
ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੂੰ
ਟਿਤਲਾਹ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ । ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅੱਗੇ
ਪੋਲੀਸ ਦੀ ਚੌਕੀ ਬੈਠਾਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਪੰਜਾਂ ਸਿਖਾਂ ਤੋਂ ਵਧ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਾ ਸਕਦੇ
ਤਾਵ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬੜੀ ਸਖਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ । ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਵਾਸਤੇ
ਇਹ ਦੁਖ ਇੰਨੇ ਦੁਖਦਾਈ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਦੁੱਖ ਸੀ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ

ਨਹੀਂ ਭੁਲਣਾ ਵਿਛੋੜਾ ਤੇਰਾ, ਸਭ ਦੁੱਖ ਭੁੱਲ ਜਾਣਗੇ

ਭਾਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਿਤਨੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਪਰਤੱਖ ਦਰਸ਼ਨ
ਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੰਗਤ ਬੜੀ ਅਧੀਰ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ । ਭਾਵੇਂ ਗੁਪਤ ਭਾਣ ਹੋ ਰਹੀ
ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗ ਸਕਿਆ ਕਿ ਪਰਾਗਰਾਜ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ
ਕਿਥੇ ਗਏ ਹਨ ? ਕੁਝ ਸਮਾ ਨੰਘ ਗਿਆ । ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੇ ਗੁੱਤੇ ਤਹੀਕੇ
ਨਾਨ ਅਪਣੇ ਅਪਣੇ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ । ਅਪਣੀ ਖੁਫ਼ਿਯਾ ਡਾਕ ਦਾ ਪਰਬੰਧ
ਫਿਰ ਕਾਇਮ ਹੋ ਗਿਆ । ਨਵੇਂ ਹਸਤੇ ਮਿਥੇ ਗਏ । ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਾਹਿਬਾਂ ਪਾਸੋਂ ਖਬਰਾਂ ਪਹੁੰਚਣ ਲਗ ਪਈਆਂ ।
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਦੀ ਭਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ

ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਕਬੀਰ ਕੇਸੇ ਕੇਸੇ ਕੂਕੀਅੈ, ਨ ਸੋਈਅੈ ਅਸਾਰ ।
ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਕੇ ਕਰਨੇ ਕਬਹੁ ਕੇ ਸਨੈ ਪਕਾਰ ॥

ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਪਗਟਾਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ
ਬਿਧ ਬਣ ਦਿੱਤੀ । ਇਹ ਬਿਧ ਸਰਦਾਰ ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਬਣੀ ।

ਸੁ : ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਕ ਅਲਖੀਲੇ ਸਰਦਾਰ ਸਨ । ਇਹ ਪਿੰਡ ਰਾਏਪੁਰ
ਜ਼ਿਲਾ ਨੀਪਿਆਣੇ ਦੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਸਨ (Headman) ਅਤੇ ਗੋਰੇਵਾਲ ਖਾਨਦਾਨ

ਵਿਚੋਂ ਸਨ । ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਮਾਸ ਖਾਣ

ਅਤੇ ਸਰਾਬ ਪੀਣ ਦੇ ਆਦੀ ਸਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸਭ ਅਭੱਖ
ਗੀਜਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਕ ਪੱਕੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਬਣ ਗਏ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ
ਹਲਕੇਵਿਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਪਹੁੰਚ ਸੀ । ਇਹ ਨਿਰੰਦਰ ਇੰਨੇ ਸਨ ਕਿ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੋਟਰ
ਦੁਸਮਣ ਪੋਲੀਸ ਕਪਤਾਨ ਬਾਰਬਟਨ ਨੂੰ ਵੀ ਕਈ ਵੇਰ ਖਰੀਆਂ ਖਰੀਆਂ ਸੁਟਾ
ਆਉਂਦੇ ਸਨ । ਹੋਰ ਵੀ ਵਡੇ ਵਡੇ ਹਾਕਮ ਅਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ
ਚੰਗੀ ਸੀ । ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਾਸਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਇਹ ਹੀ ਕਾਰ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਨ ।

ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਿੱਛੇ ਇਕ ਦਿਨ
ਇਹ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਲਈ ਪੋਲੀਸ ਕਪਤਾਨ ਬਾਰਬਟਨ ਦੇ ਬੰਗਲੇ
ਗਏ । ਉਥੇ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬਾਰਬਟਨ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੀ ਤੁਸੀਂ
ਕੁਝ ਹੋ ਅਤੇ ਬਾਬੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੋ ਜਾਣਤੇ ਹੋ ? ਆਪ ਕੋ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜ
ਕੜਕਿਥੇ ਹਨ ? ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਤੇ ਕੋਈ ਦਿੱਤਾ ਨ, ਪਰ ਸਤਿਗੁਰ
ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਣਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਭੁੱਬਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੋਣ ਲਗ
ਪਏ । ਕੋਲ ਬੈਠਿਆਂ ਬਾਰ ਬਟਨ ਦੀ ਮੇਮ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਨੂੰ ਗੋਦਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ
ਤਰਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਬਾਰਬਟਨ ਦੇ ਘਰੇਲਿਆਂ ਘਰੇਲਿਆਂ ਵੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ
ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਜਕਲ ਬਰਮ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰੰਗੂਨ ਵਿਚ
ਬਾਦਸਾਹ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹ ਵਾਲੇ ਬੰਗਲੇ ਵਿਚ ਕੈਦ ਹਨ । ਬਾਰਬਟਨ ਦੀ
ਮੇਮ ਬਾਰੇ ਕਵਿ ਮੁਗੇਸ਼ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਘਰ ਦੈਂਤ ਦੇ ਪੁਤ ਪਹਿਲਾ ਦ ਜਿਵੇਂ

ਰਾਮ ਨਾਮ ਦਾ ਕਰਨ ਉਪਦੇਸ਼ ਆਈ ।

ਜਾਂ ਉਹ ਆਪ ਅਕਾਲ ਦੀ ਖੇਡ ਹੈ ਸੀ

ਚੀਨੀ ਵਾਲੇ ਦਾ ਦੇਣ ਸੰਦੇਸ਼ ਆਈ ।

ਉਸ ਮੇਮ ਨੇ ਦਸਿਆ ਹਾਲ ਸਾਰਾ

ਗੁਰੂ ਚੜ੍ਹ ਕਲਕਤੇ ਵਿਚ ਜਾਓ ਤੁਸੀਂ ।

ਉਥੋਂ ਬੈਠ ਜਗਜ ਰੰਗੂਨ ਜਾਓ

ਦਿਨ ਖਸਟਮੇ ਨੂੰ ਪੈਰ ਲਾਓ ਤੁਸੀਂ ।

ਬਾਰ ਬਟਨ ਸੁਣ ਬਾਤ ਹੋਰਾਨ ਹੋਇਆ

ਕੈਦ ਉਸ ਨੂੰ ਤੂੰ ਖਬਰਦਾਰ ਹੋ ਜਾ ।

ਕਿਸੇ ਜਰਮ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਬੰਦ ਕੀਤੇ

ਕਰ ਨੀਤ ਦੀ ਸਮਝ ਤੇ ਮਾਹਰ ਹੋ ਜਾ ।

(ਲਿਜਵਾਏ)
ਕੀਤਾ ਕੈਦ ਮਸੀਹ ਯਹੂਦੀਆਂ ਜਦ, ਸਾਹਿਬ ਦਸਣ ਜਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ।

ਸਦ ਯਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਹੀਦ ਤਾਈਂ, ਦੇਵੇ ਪਤਾ ਯਹੂਦੀ ਪਿਆਰ ਕਰਕੇ ।

ਹੁੰਦਾ ਉਸਦਾ ਪੁੰਨ ਜਾਂ ਪਾਪ ਕੋਈ, ਜਿਹੜਾ ਮੇਲ ਦੋਹਾ ਉਪਕਾਰ ਕਰਕੇ ।

ਹੋਇਆ ਚੁਪ ਮੁਗੇਸ਼ ਕਵਿ ਬਟਨ ਬਿਲ, ਨਾ ਜਵਾਬ ਹੋਇਆ ਤੁਖਮਾਰ ਕਰਕੇ ।

ਬਾਬਾ ਬਟਨ ਦੀ ਮੇਮ ਨੇ ਸੰਤ ਫਿਰਮਿਯ ਜੀ ਜੰਕਵਰਤੀ ਦੇ ਸਬਦ

ਵਿਚ ਸੰਤ ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਸ ਪਾਈ :-

ਬਰਮਾ ਦੇਸੁ ਅੰਗਰਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਪ੍ਰਸਿਧ । ਸਹਿਰ ਉਹ ਰੰਗਨਹੈ, ਕਲਕਤੇ ਤੇ ਸਿਧ ।

ਅਠ ਦਿਨ ਅਠ ਰਾਤ ਵਿਚ ਪੂਜੇ ਜਾਏ ਜਹਾਜ । ਰਖੇ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੇ, ਉਸ ਥਾਂ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ।

ਜਿਸ ਬੰਗਲੇ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਦਿਲੀ ਦਾ ਬਦਸ਼ਾਹ । ਰਖੇ ਨੇ ਉਸੇ ਵਿਚ ਹੀ, ਤੁਸਾਂ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ।

ਜਾਂਵੇ ਕੌਰੇ ਦੀਦਾਰ ਜਾ, ਜਾਣ ਨਾਲ ਖਿਆਲ । ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸ ਜਾਵਣ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਵਿਚ ਚਾਲ ।

ਕੁਕਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਭੇਸ ਵੇਸ, ਦੇਣਾ ਸਭ ਚਿਤਾਰ । ਨਾਲ ਸਿਆਣਪ ਜਾ ਕੌਰੇ, ਮੁਹਸਦ ਦਾ ਦੀਦਾਰ ।

ਬਘੀ ਤੇ ਅਸਵਾਰ ਹੋ, ਪੰਜ ਵਜਨਿਤ ਸਾਮ । ਚਿਹਰਨ ਸੈਰ ਤੇ ਜਾਂਵਦੇ, ਫਿਰਦੇ ਤੁਰਦੇ ਆਮ ।

ਪਹਿਰਾ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਹੈ ਮਦਰਾਸੀ ਧੁਰਪੀਨ । ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖ ਤੇ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਝਕੀਨ ।

ਤੁਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਕਰ ਲਿਓ ਨਾਲ ਸਹਿਜ ਦੇ ਬਾਤ । ਤੁਰਨ ਨੀਵੀ ਨਜ਼ਰ ਕਰ ਉਤ੍ਰਾਂ ਨ ਪਾਣੀ ਭਾਤ ।

ਸੋਇ ਸੁਣਿ ਦੜੀ ਮੇਰਾ ਤਨੁ ਮਨੁ ਮਉਣਾ

ਅਨਸਾਰ ਬਾਬਾ ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ

ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ । ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਆਏ । ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗਲ

ਦੱਸੀ । ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨੇ ਬਾਪੜ ਦੇ ਕੇ ਆਖਿਆ, ਭਾਈ ਤੂੰ ਹੀ ਰੰਗਨ ਜਾਂ, ਇਹ ਕੰਮ

ਤੇਰੇ ਹੋਰਾਹਾ ਹੀ ਹੈ । ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ

ਬੇਗਿਮਿਲੀਜੈ ਅਪਨੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ

ਬਾਬਾ ਜੀ, ਉਮਕਿਓ ਹੀਰੋ ਮਿਲਨ ਪ੍ਰਭ ਤਾਈ" ਅਨਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ

ਜੀ ਦੀ ਆਸੀਰਵਾਦ ਨੂੰ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਲਗੇ । ਹੁਣ ਤੁਰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਬਾਬਾ

ਜੀ ਰੰਗਨ ਗਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਪੋਲੀਸ ਨੂੰ ਸ਼ਕ ਪੈ ਜਾਏਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਾਹ

ਵਿਚ ਹੀ ਨ ਗਿਰਫਤਾਰ ਕਰ ਲਵੇ । ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਵਿਚਿਤ ਇਹ ਬਣਾਈ ਕਿ ਉਹ ਅਪਣੇ

ਭਾਈ ਕੋਲ ਪਹਿਚਾਣੇ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਹਕੀਮ ਕੋਲੋਂ ਇਕ ਨੁਸਖਾ ਲਿਖਵਾ ਲਿਆ

ਕਿ ਦਵਾਈ ਦੇ ਵਹਤਲ ਦੌਰਾਨ ਚਾਲੀ ਦਿਨ ਸੁਰਜ ਨਹੀਂ ਵੇਖਣ । ਅਪਣੇ ਭਾਈ

ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗਲ ਸਮਝਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਦ ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਪੱਕੀ ਕੀਤੀ ।

ਕੁਝ ਦਿਨ ਅੰਦਰ ਹੀ ਰਹੇ । ਜੇ ਕੋਈ ਪੁਛਦਾ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਭਾਈ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਹਕੀਮ

ਦੇ ਟਿਲਾਜ ਅਨਸਾਰ ਅੰਦਰ ਹੀ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਕ ਪੈਂਦਾ ਤਾਂ

ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖ ਆਉਂਦਾ । ਕੁਝ ਦਿਨ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿ

ਹੁਣ ਪੱਛ ਗਿੱਛ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਚੁਪ ਕੀਤਿਆਂ ਹੀ ਭੇਸ ਵਟਾ ਕੇ

ਅੰਬਾਲੇ ਚਲੇ ਗਏ । ਅੰਬਾਲੇ ਤੋਂ ਗੱਡੀ ਰਾਹੀਂ ਕਲਕਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਹਾਜ਼

ਰਾਹੀਂ ਰੰਗਨ ਪਹੁੰਚੇ

ਖੋਜਤ ਚਰਿਓ ਦੇਖਉ ਪ੍ਰਿਅ ਜਾਈ

ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣਾ ਤੇਜ਼ ਭਰਾ ਅੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ
 ਕਿ ਕੋਈ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਨਾਮਧਾਰੀ ਅਥਵਾ ਕੌਕੇ ਹਨ ਫਿਰ ਕਮਾਨ
 ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪਣੀ ਮਰਜ਼ਾਦ ਵਿਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ
 ਅੰਨ ਪਾਲੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੀਕਿਆ ਸੀ। ਚੰਗਾਨ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ
 ਥੰਗਲੇ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗ ਗਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਰਾ ਬੜਾ ਸਖਤ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਚੋਰੀ ਛੁਪੇ
 ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਹੀ ਲਿਆ

ਦਰਸਨ ਦੇਖਤ ਦੇਖ ਨਸੇ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕਰ ਕੇ ਰਾਹ ਦਾ ਥਕੇਵਾਂ, ਦੁਖ ਭੁਖ ਤੇਰੇ ਸਭ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ

ਸੰਧਿਆ ਸਮਾ ਸੁਹਾਵਣਾ, ਬਖਸ਼ੀ ਸਾਜ ਸਮਾਜ।

ਸੈਰ ਕਰਨ ਨਈਂ ਨਿਕਲੇ, ਨਾਨੇ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜ।

ਗੋਰਾ ਅਫਸਰ ਇਕ ਸੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਦਾਸ।

ਸਿਖਾਂ ਵਾਂਗਰ ਉਸਦਾ, ਪੱਕ ਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ।

ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ, ਰਜ ਕਰੀ ਅਰਦਾਸ।

ਸਾਰੀ ਦੱਸੀ ਵਿਥਿਆ, ਸੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ।

ਮਾਸਟਰ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਅਜਬ ਮਿਲਣੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਜਾ ਕਿਹਾ ਧੜੱਪ ਕਰਦਾ ਚਰਨੀ।

ਗੰਗਾ ਜਮਨਾ ਹੜ੍ਹ ਚੜ੍ਹ ਆਈਆਂ।

ਜੱਫੀ ਵਿਚ ਨੈਂ ਲਿਆ

ਸੱਚੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ।

ਉਛੇ ਦਰਬਾਰਿਆ, ਬਤੀਆਂ

ਟਾਰਾਂ ਮਾਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸੋ ?

ਭਾਲ ਨ ਕੀਤੀ ਗਵਾਹੀ ਵੀਛੀ ਜਿੰਨੀ ?

ਢੂੰਡਿਆ ਨ ਗਵਾਹੇ ਚੂਚੇ ਜਿੰਨ ?

ਡੁੱਲ ਪਿਆ ਦਰਬਾਰ

ਜਿਸ ਤਨ ਨਾਗੋ ਸੋ ਤਨ ਜਾਣੈ

ਕੀ ਦਸੀਏ ਕੀ ਭਾਵਿਕਦੀ ਏ ਕੂਕਿਆਂ ਨਾਲ

ਪੱਤ ਪੱਤ ਵੈਰੀ,

ਪੈਰ ਪੈਰ ਠੇਡੇ,

ਰੋਮ ਰੋਮ ਕੰਡੇ,

ਇਹ

ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਹੀ ਹੈ

(ਜਿਹੜਾ)

ਸਿਰ ਡਾਹੀ ਜਾਤਿਗਾ

ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਜਿੰਨੇ ਦਿਨ ਚਾਹੇ ਰੋਜ਼ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕਰਦੇ

ਰਹੇ । ਮਿਲਣ ਦਾ ਸਮਾਨਿਸਤ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਬਹੁਤ ਕਰਕੇ ਦਰਸਨ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸੈਰ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦੇ । ਉਦੋਂ ਬਚਾਨ ਬਲਾਮ ਵੀ ਰੋਜ਼ਾਂ ਦੇ

ਕੁਝ ਦਿਨ ਦਰਸਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮਾਇਆ ਪਾਈ

ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ

ਸੁਣ ਬੋਲੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਹਿਜੇ ਸਾਂਤੀ ਨਾਨ ।

ਜਾਓ ਹੈ ਅੰਗ ਸੰਗ ਸਦਾ ਆਪ ਦੇ ਪਰਖ ਅਕਾਲ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਸੀਰਵਾਦ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੰਗਤ ਦੇ ਨਾਮ ਇਕ ਹੁਕਮ ਨਾਮਾ

ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਖ ਮੰਤਵ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ :-

ਅਜ ਤੇ ਭਾਈ ਬਧਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨਾਉਂ

ਹਰੀਸਿੰਘ ਹੋਇਆ । ਇਹ ਸਿਖੀ ਨੂੰ ਹਰੀ ਰਖਣਗੇ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਕਰਤਾ ਮੰਨਣਾ । ਮੇਰੇ ਧੱਕੇ ਨੂੰ

ਇਹ ਬਖਸ਼ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੱਕੇ

ਨੂੰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਾਂਗਾ

ਮਾਨਵੇਂਦਰ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

ਜਾ ਕੇ ਦੇਣੀ ਪੰਥ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਇਹ ਅਰਦਾਸ । ਦਰਸਨ ਇਕ ਦਿਨ ਹੋਣਗੇ ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਉਦਾਸ ।

ਬਧਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਅਜ ਤੇ ਹਰੀਸਿੰਘ ਹੋਨਾਮ । ਮੰਨੇ ਸਾਡੇ ਥਾਂ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥ ਤਮਾਮ ।

ਦਿਲ ਵਿਚ ਵਸੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਨੇਮ ਦੀ ਸੰਥ । ਉਹ ਸਿਖੀ ਰਖਣ ਹਰੀ ਹਰਾ ਭਰਾ ਰਹੇ ਪੰਥ ।

ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਧਿਰਕਾਸ਼ੀਆ, ਬਖਸ਼ਣ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰ ।

ਉਹ ਜਿਸਨੂੰ ਧਿਰਕਾਰ ਦੇਣ ਕੋਈ ਨ ਬਖਸ਼ਣਗਾ ।

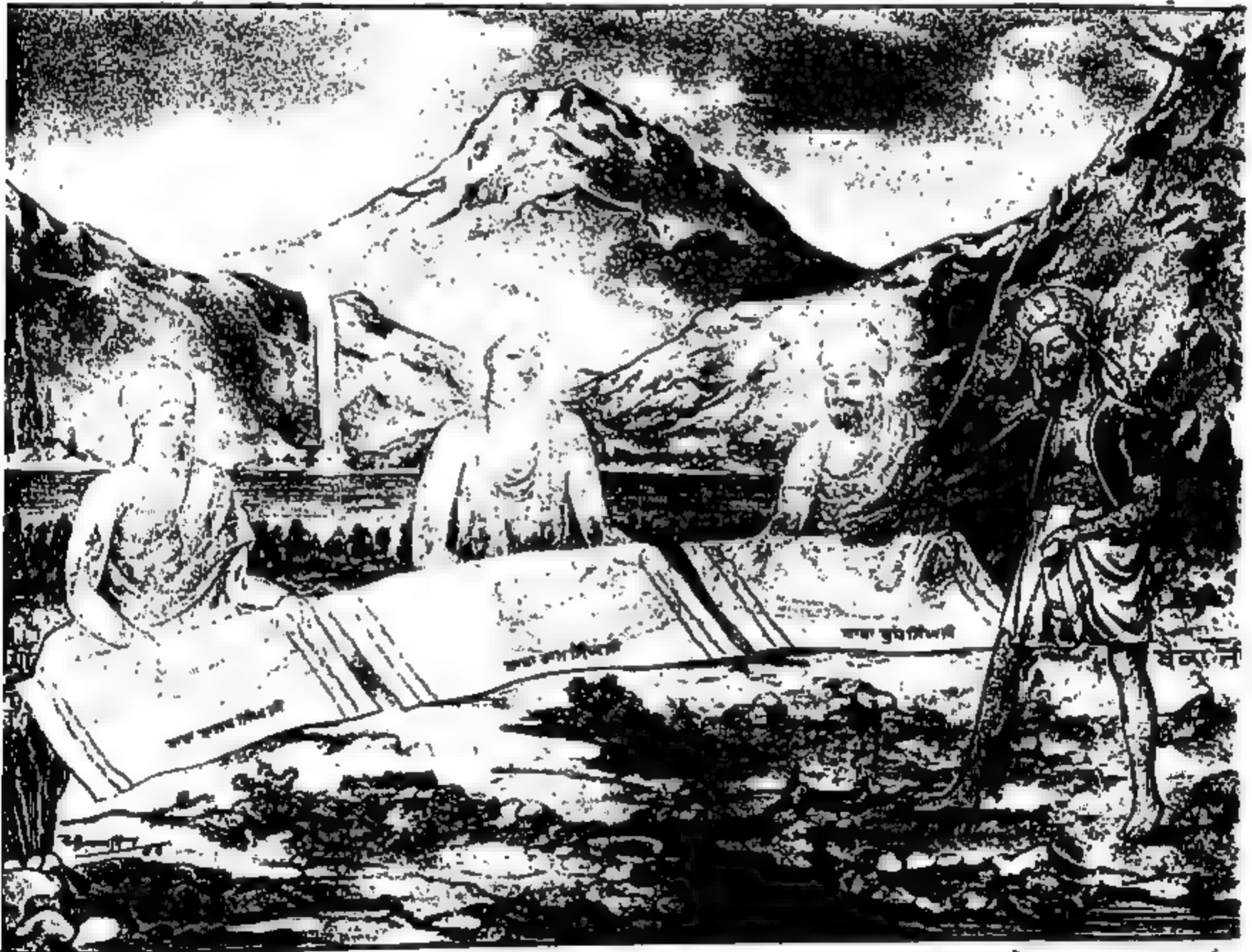
ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਈ ਜਬਾਨੀ ਸੁਨੇਹੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ

ਇਕ ਹੁਕਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਨੰਗਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੋਟਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦਾਨ ਕਰਤਾ ।

ਇਹ ਹੁਕਮ ਹਾਲੀ ਰੰਗੂਨ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਹੀ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸੇ ਪਲ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ

ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਨਾਂਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਨੰਗਰ ਵਿਚ

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਬਾਬਾ ਬੈਂਕਾ ਜੀ 'ਲਬਾਲਬ'

ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਦੇ ਸਿਖ ਪ੍ਰੇਮੀ ਬਾਕਿ । ਮਾਸਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਕੋਹਣ 'ਲਬਾਲਬ' ਘਾਸਣ ਤਿਨ ਵਿਛਾਕੇ ।
ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਕੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਆਕੇ । ਥੋੜੇ ਤਿਨੇ ਵੇਖੇ 'ਆਲਿਮ' ਜਗਮਗ ਜੋਰ ਜਗਾਕੇ ।

ਪਰਸਾਦੇ ਮੋਟੇ ਅਤੇ ਦਾਣਾ ਕਰਤੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਹੈ ।

ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਗੇ
ਤਾਂ ਵਿਛੋੜੇ ਫਿਰ ਹੋਣ ਲਗਾ । ਨੈਣ ਛਮ ਛਮ ਬਰਸਣ ਲਗੇ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ
ਜੀਜ ਬੰਧਾਲੀ ਅਤੇ ਥਾਪੜ ਦਿੱਤਾ । ਬਾਬਾ ਜੀ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਰੰਗਨ ਦੀ ਬੰਦਰਗਾਹ
ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ । ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਲਕੱਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਕਲਕੱਤੇ ਤੋਂ ਗਾਡੀ ਰਾਹੀਂ
ਲਾਧਿਆਣੇ ਪਹੁੰਚੇ । ਲਾਧਿਆਣੇ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਕੰਵਲਾਂ ਤੇ ਜਾ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ । ਚਿਹਰਾ ਜਿਹੜਾ
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਕਰ ਕੇ ਉਦਾਸ ਸੀ, ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ
ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋ ਗਿਆ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ
ਨੇ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਹਾਲ ਪਛਿਆ । ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ
ਰਾਹ ਦਾ ਸਾਰਾ ਹਾਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਦਾ ਹਾਲ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ
ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਸਭ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਸੁਣਾਏ
ਅਖੀਰ ਤੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਭੇਜਿਆ ਹੋਇਆ ਲਿਖਤੀ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸੁਣਾਇਆ
ਜਿਸਦਾ ਸਾਰੰਸ਼ ਇਹ ਸੀ :- ਅਜ ਤੋਂ ਭਾਈ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨਾਉਂ
ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਹੋਇਆ । ਇਹ ਸਿਖੀ ਨੂੰ ਹਰੀ ਰੱਖਣਗੇ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ
ਕਰਤਾ ਮੰਨਣਾ । ਮੇਰੇ ਧੱਕੇ ਨੂੰ ਇਹ ਬਖਸ਼ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੱਕੇ ਨੂੰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਾਂਗਾ ।

ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸਾਰ ਹੀ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਉੱਠ ਕੇ
ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ । ਹੁਣ ਸੰਗਤ
ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਦਾ ਭੁੱਲਿਆ ਹੋਇਆ ਬਾਬਾ ਬੈਂਕਾ ਜੀ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਬਰਨ
ਸਾਦ ਆਇਆ

ਆਰ ਬਾਬਾ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੈਂਠੇ

ਗੰਗਾ ਜਮਨਾ ਗੋਦਾਵਰੀ ਸਰਸੁਤੀ

ਤੇ ਕਰਹਿ ਉਦਮ ਧਰਿ ਸਾਧੂ ਕੀ ਤਾਈ

ਇਸ ਤੋਂ ਅੰਗੋਲਿਖਿਆ

ਜਿਤਨੇ ਤੀਰਥ ਦੇਵੀ ਥਾਪੇ

ਸਭਿ ਤਿਤਨੇ ਲੋਚਹਿ ਧਰਿ ਸਾਧਕੀ ਤਾਈ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗੰਗਾ, ਜਮਨਾ ਗੋਦਾਵਰੀ ਸਰਸੁਤੀ ਉਤਮ ਨਦੀਆਂ (ਦਰਿਆ) ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਮਕ ਨਿਸ਼ਚੇ ਅਨੁਸਾਰ (Religious Belief) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਬਹੁਤ ਫਲ ਦਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਦੀਆਂ ਵਿਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਉਤਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਤੇ ਪਾਪ ਉਤਰ ਗਏ ਪਰ ਉਹ ਪਾਪ ਗਏ ਕਿੱਥੇ? ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਦੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਇਹ ਨਦੀਆਂ ਰਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦ੍ਰੋਣ ਈਰਥਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਨਾਮ ਜਪਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਾਧੂ ਸੰਤ ਅਪਣੇ ਚਰਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਦੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਪਣੇ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਣ। ਫਿਰ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ

ਕਿਲਵਿਥ ਮੈਲ ਭਰੇ ਪਰੇ ਹਮਰੈ ਵਿਚਿ

ਹਮਰੀ ਮੈਲ ਸਾਧੂ ਕੀ ਧਰਿ ਗਵਾਈ

ਇਥੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਧੂ ਦੇ ਚਰਣਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਪਾਪ ਖੰਡਨੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਤਕ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ

ਚਰਨ ਸਾਧ ਕੇ ਧੋਇ ਧੋਇ ਪੀਓ

ਇਕ ਥਾਂ ਤੇ ਸਾਧੂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਧੂੜੀ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਰਬ ਸੁਖਾਂ ਦੀ ਖਾਨ ਸੰਮਤਾਇਆਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਧੂੜੀ ਬਲਨ ਵਾਸਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ ਪੁਰਖ ਬਿਧਾਤੇ ਸਰਧਾ ਮਨ ਕੀ ਪੂਰੇ

ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਇਹੈ ਸੁਖੁ ਮਾਗੇ ਮੋਕਉ ਕਸਿ ਸੰਤਨ ਕੀ ਪੂਰੇ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਦੀਆਂ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਨਦੀਆਂ ਹੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਪਰਖ ਹੋਣ

ਇਸਨਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪੁਰਾਣੇ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਦਿਨ ਵੀ ਮਿਥੇ ਹੋਏ ਹਨ

ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਕੇ ਇਸਨਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਸਤ ਸੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦਾਨ ਪੰਨ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਿਥੇ ਹੋਏ ਦਿਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ

ਹਰਿ ਦੁਆਰ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਬਾਦ ਕੰਭ ਦਾ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਮੇਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਕੰਭ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲ

ਬਾਦ ਅਰਧ ਕੰਭੀ ਦਾ ਮੇਲਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਇਕ ਅਰਧ ਕੰਭੀ ਦੇ ਮੇਲੇ ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਨੇ ਵੀ ਬਣਾਇਆ । ਬੜੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਹੋਈ । ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੌਰੇ ਅਪਣੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰ

ਭਾਈ ਬੰਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਲਜਾਂਦੇ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ

ਦੀ ਰਜਾਮੰਦੀ ਨਾਲ ਉਹ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਸਨ । ਰਾਹ ਵਿਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਪੜਾਵ

ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰਸਿਖੀ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਈ ਕਥਿਤਕ ਖੇਡਦੇ ਹੋਏ

ਹਰਿ ਦੁਆਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ । ਇਕ ਸਵੱਛ ਜਗਾਹ ਤੇ ਡੇਰਾ ਕੀਤਾ । ਡੇਰੇ ਦੇ ਕੋਲ

ਹੀ ਇਕ ਲਕੜੀ ਦਾ ਟਾਲ ਸੀ

ਇਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਯਾਦ ਰਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਜੋ

ਕਿਸੇ ਤੀਰਥ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਨਾਨ ਵੀ ਕਰ

ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ । ਉਹ ਤਾਂ ਖੁਦ ਇਕ ਜਲਦਾ

ਫਿਰਦਾ ਤੀਰਥ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਵੀ ਜਰਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹੀ ਜਗਾਹ ਪੁਜਨੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ

ਹੈ ਜਿਥੇ ਜਾਣਿ ਬਹੈ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ,

ਸੋ ਥਾਨੁ ਸੁਹਾਵਾ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥

ਗੁਰਸਿਖੀ ਸੋ ਥਾਨੁ ਭਾਲਿਆ, ਨੈ ਧੂਰਿ ਸੁਖਿ ਲਾਵਾ ॥

ਅਥਵਾ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੀਰਥ ਜਾਣੀਆਂ

ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਸਰਣੀ ਆਏ ।

ਅਥਵਾ

ਜਿਥੇ ਬਾਬਾ ਪੈਰ ਧਰੈ ਪੂਜਾ ਅਮਣ ਥਾਪਣ ਸੋਖਾ,

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਭਾਂਸਿਰਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਹੀ
 ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਪ ਸੋਚੋ ਕਿ ਇਕ ਚਲਦੇ ਫਿਰਦੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ
 ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ? ਉਹ ਤਾਂ ਸਿਖੀ ਪਰਚਾਰ ਵਾਸਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ
 ਮੇਲਿਆਂ ਤੇ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਟਿਸਤਿਹਾਰ ਬਾਜੀ ਦੀ ਲੋੜ
 ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕੋਲਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਉਚੇਰ ਕਰਨ
 ਪੈਂਦਾ ਹੈ । ਉਥੇ ਤਾਂ ਸੁਤਹਿ ਸਿੰਘ ਹੀ ਲਖਾਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਪੁਰਖ ਆਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
 ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਵੇਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਵਲ ਆਕਰਖਣ ਕਰਨ
 ਵਾਸਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਪਿੱਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ
 ਪਾਣੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਵੇਖਕੇ ਆਪਣੀ ਦੋ ਢਾਈ ਸੌ ਕੁਹ ਤੇ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਦਾ
 ਕੋਤਕ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੇ
 ਗਿਰਦ ਟਿਕੋਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਕੋਤਕ ਰਚਿਆ । ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਕੋਲ ਦੇ
 ਟਾਲ ਦੀ ਟਿਕਥਿਆਰ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ, ਅੱਗ ਬੜੀ ਮਚ
 ਗਈ । ਟਾਲ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਨੇ ਅਗਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਂ ਗਰੀਬ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵਾਂਗਾ
 ਟਾਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੱਲੇ ਹੋਵੇਗਾ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਅੱਗ
 ਲੱਗੀ ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਇਕ ਬੰਨੇ ਤੋਂ ਆਪ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ
 ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ । ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਬੜਾ ਜੋਰ ਲਾਇਆ ਪਰ ਗੋਲੀ ਨ
 ਚੁੱਕੀ ਗਈ । ਫਿਰ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਛੋਟੇ
 ਭਾਈ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ

ਕਿ " **ਮਾਂ ਭਾਈ ਇਹ ਤੇਰਾ ਮੇਰਾ ਹੀ ਕੰਮ ਹੈ** "

ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ ਉੱਚੁਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ । ਜਦੋਂ ਭਾਈ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ
 ਨੇ ਹੱਥ ਲਾਇਆ ਤਾਂ ਗੋਲੀ ਝੱਟ ਚੁੱਕੀ ਗਈ । ਦੋਹਾਂ ਕਰਾਵਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚੁੱਕਕੇ
 ਗੀਰਾ ਵਿਚ ਸੱਟ ਦਿੱਤੀ

ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੇਖਕੇ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਰਨ ਲਗ ਪਈ

ਸਾਰੇ

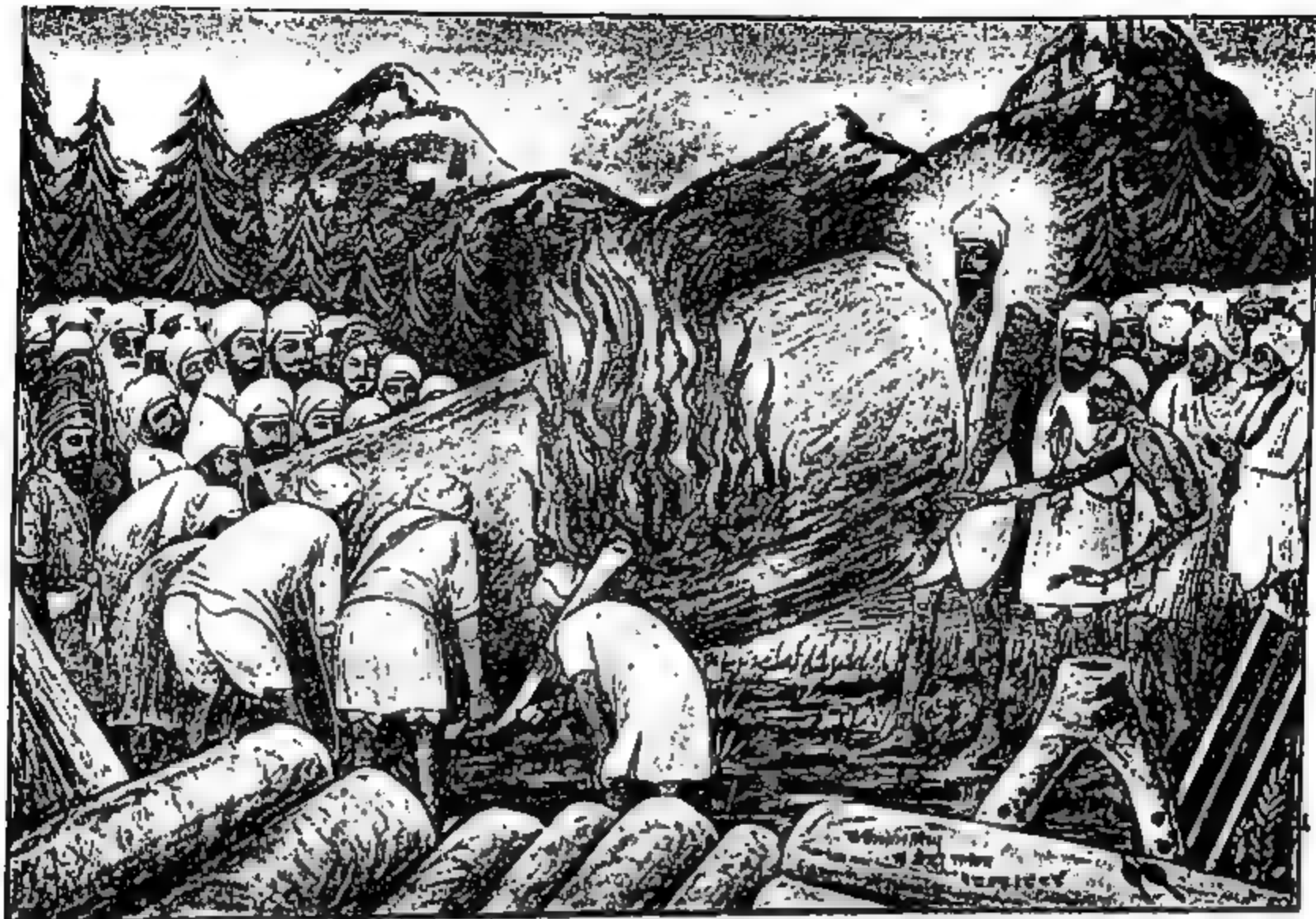
ਹੋਇ ਹੋਰਾਨੁ ਕਰੇਨਿ ਜੁਹਾਰੀ

ਕਿਉਂ ਜੋ

ਜਾਹਰ ਕਲਾ ਨ ਛਪੈ ਛਪਾਈ

ਨਾਲ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਉਚਾਰੇ ਹੋਇ ਬਚਨ ਯਾਦ ਆ ਗਏ

ਦੋਨੋ ਭਈਆ ਏਕ ਸਰੂਪ ਕਰ ਭਾਸੇ

ਇਸ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਾਹੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਘਰ ਸਜੀ ਯੋਜੀ ਨੂੰ ਭੁਖਾਨਾ, ਤੇ ਉਸਦਾ ਭੁਖਿਯਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ।

ਮੋਹਤੀ ਯੋਜੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਦਾ ਭੁਖੀ ਯੋਜੀ ਉਹ ਗੁਰਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੇ ਭੁਖੀ ਹੋਈ ਸੀ ਨੂੰ ਸਦਕੇ ਯਾਦਗਾਰ, ਸਿ ਯਾ ਭਾਈ ਦਿਹ ਤੇਰਾ ਮੇਰਾ
ਜੀ ਹੀਮ ਤੇ ਮੇਰੀ ਯਾਦ ਨੇ, ਦੁਹੀ ਸੰਗਤ ਮੇਰੇ ਯਾ ।

ਇਹ ਕੋਤਕ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਭਵਿਸ਼ ਸਮੇਂ ਲਈ ਗੁਰਗਾਂਦੀ
 ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ
 ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਈ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ)
 ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕੇਗਾ।

ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅਸਾਂ ਗੁਪਤ
 ਖੇਡ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਰ ਤਕ ਖੇਡਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ
 ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਠੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਥੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕਈ ਅਸੇ ਕੋਤਕ
 ਵਿਖਾਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
 ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਣੇ ਪਿਛੋਂ ਗੁਰਗਾਂਦੀ ਦੀ ਕਾਰ ਭਾਈ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ

(ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਚਲਾ ਉਠੇਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
 ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਤੁਰਨ ਲਾਗਿਆਂ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਸੀ
 ਕਿ ਸਾਰ ਸੰਮਾਨ ਰਖੇ ਸਤ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਪਰਯਾਗ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਲੇ ਵਿਚੋਂ ਵੀ
 ਫੇਰੇ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਭਾਈ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਹੁਕਮ
 ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰੰਗੂਨ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਸੰਤ ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਹੱਥੀ
 ਇਕ ਲਿਖਤੀ ਹੁਕਮ ਨਾਮਾ ਭੇਜ ਕੇ ਮੁਹਰ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਈ ਬੁਧ ਸਿੰਘ
 ਜੀ (ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਨੂੰ ਸਿਰ ਕਰਤਾ ਮੰਨਣਾ।

ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਫਿਰ ਚੁਕਿਆ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕਈਆਂ ਦੇ ਮਨ
 ਅਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਤੀਜੇ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ
 ਦਰਸਾਨ ਦੇ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨੀਂ ਲਗਣ ਵਾਸਤੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਨ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਬਾਬਾ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਲਤਾ ਨੀਏ। ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕੁਝ
 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ
 ਵਿਚ ਦਰਸਾਨ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਦੋ ਰੁਪੈ ਮੱਥਾ ਟੇਕੇ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪਿਛੋਂ ਹਟ ਗਏ।

ਕਾਰਣ ਪੁਛਣ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਰੁਪੈ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣੇ
 ਹਨ ਤਾਂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰ (ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਸਾਹਿਬ) ਜਾ ਕੇ ਭਾਈ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਟੇਕੇ

ਮਨ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਸੀ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ
 ਮੰਨ ਕੇ ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਗਏ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ
 ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਦੇਹ ਵਿਚੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ
 ਦਰਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਮਨ ਦੇ ਸੰਕੇ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਮਨ ਸਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹਿਰਦਾ
 ਖਿਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਨਿਕਲ ਗਏ

ਦੋਨੋ ਭਈਆ ਏਕ ਸਰੂਪ ਕਰ ਭਾਸੇ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਦਾਨੁ ਟਿਸਨਾਨੁ

ਗੁਰਮੁਖਿਸਿਖ ਸਵੇਰੇ ਉਠ ਕੇ ਟਿਸਨਾਨ ਕਰ ਭਜਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਯਥਾਸ਼ਕਤਿ ਦਾਨ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਟਿਸਨਾਨ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀਰਾਮ ਦੀ ਸੁਧੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਨਾਮ ਜਪਣ ਨਾਲ ਆਤਮਾ ਦੀ ਸੁਧੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਲਿਖਿਆ ਹੈ

ਭਰੀਮੈ ਮਤਿ ਪਾਪਾ ਕੈ ਸੰਗਿ

ਓਹ ਧੋਪੈ ਨਾਵੈ ਕੈ ਰੰਗਿ

ਦਾਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ । ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹੋ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ
ਕਿਸੇ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇਂਦਾ ਹੈ
ਸੇਖਰੀਰ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਮਿਠਾ ਬੋਲੈ, ਨਿਵਰਨਹਿ, ਹਥਹੁੰ ਭੀ ਕਿਛੁ ਦੇਇ

ਰਬ ਤਿਨ ਕੀ ਬੁਕਲੀ, ਜੰਗਲ ਕਿਆ ਢੂੰਢੇ ਹੋਇ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਨਿੰਦਾਨ ਕਾ ਕਰੇ ਸਰੀਰੁ । ਸੋ ਗਿਰਹੀ ਗੰਗਾ ਕਾ ਨੀਰੁ ।

ਇਸੇ ਨਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਜਿਥੇ ਟਿਸਨਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਜਨ ਬਾਣੀ ਕਰਨ ਦੀ
ਸਿਖਿਆ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਦਸਵੰਦ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇਂਦੇ ਹਨ । ਇਥੇ ਟਿਕ
ਛੋਟੀ ਜਹੀ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੰਸਪਾਲ ਚੀਫ਼ ਮੈਨੇਜਰੀਅਰ
ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਵਸਾਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ :-

ਸ੍ਰੀ ਵਸਾਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਕਨਟਰੈਕਟਰਸ ਮਨ (Government Contractors)

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਸੋਧ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ

ਇਹ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਪਣੀ ਕਮਾਈ ਵਿਚੋਂ ਦਸਵੰਦ ਗੁਰੂ ਕੇ ਨੰਗਰ

ਵਿਚ ਦੇਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ । ਇਕ ਵਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਦਸਵੰਦ ਦੀ ਰਕਮ ਦੋਹਜ਼ਾਰ

(2000) ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਿਆਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ੧੫੦੦ ਰੁਪਏ ਨਿਮਾਣੀ ਦੇ

ਮੇਲੇ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ੫੦੦ ਰੁਪਏ ਜਦੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ

ਜੀ ਸਾਡੇ ਘਰ ਚਰਨ ਪਾਉਣਗੇ ਉਦੋਂ ਮੱਥਾ ਟੇਕਾਂਗੇ । ਪਰੇਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ੧੫੦੦ ਰੁਪਏ ਤਿੰਨ

ਬਰਸਿਆਂ ਵਿਚ (Small sacks) ਹਰ ਬਰਸੇ ਵਿਚ ਪੰਜ ਪੰਜਸੌ ਕਰਕੇ ਪਾ ਲਏ ਅਤੇ ਤਿੰਨੇ ਬਰਸੇ

ਇਕ ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਰਖਕੇ ਸ੍ਰੀ ਵਸਾਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਨਾਕੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਂਗਿਥ ਜੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ । ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹਰੀ

ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰੇ ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਪਿਛੋਂ ਅਪਣੇ ਡੇਰੇ ਆਇਕੇ ਟਰੰਕ ਖੋਲ ਕੇ ਜਦੋਂ ਦਸਵੰਦ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਕੱਢਣ ਲਗੇ ਤਾਂ ਆਪ ਹੋਰਾਨ ਹੋਏ ਕਿ ਉਥੇ ਪੰਜ ਪੰਜ ਸੌ ਵਾਲੇ ਚਾਰ (4) ਬਦਰੇ ਪਏ ਹਨ । ਮੋਰਣ ਲਗੇ ਕਿ ਆਸਾ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਬਦਰੇ ਰੱਖੇ ਸਨ ਇਹ ਚੌਥਾ ਕਿਥੋਂ ਆ ਗਿਆ ? ਬੜੇ ਹੋਰਾਨ ਹੋਏ ਮੋਰਣ ਲਗੇ ਸਾਹਿਬ ਗਲਤੀ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ । ਮਿਥੇ ਹੋਏ ਪਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਬਦਰਾ ਟਰੰਕ ਵਿਚੇ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਬਦਰੇ ਕੱਢਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਗੇਮੱਥਾ ਟੇਕ ਦਿੱਤੇ । ਅਰੋ

ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰ ਕੀ ਜਾਨਤ ਵਾਲੇ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਮਸਕਰਾਏ ਅਤੇ ਮਿਠ ਬੋਲਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ :
ਭਾਈ ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਦੋਵੇਂ ਰਹਿਣ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਈ ਦਸਵੰਦ ਦੀ ਰਕਮ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ
ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਲਿਆ ਕੇ ਵੀ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪੈ ਵਾਪਸ ਕਿਉਂ ਲੈ ਚਲੇ ਹੋ ?
ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਸਤਾਨੇ ਹੋ ਗਏ
ਅਤੇ ਉਹੀ ਉਹੀ ਆਖਣ ਲਗ ਪਏ

ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਸੋ ਪੁਰੁ ਪੁਰੁ

ਅਬਫ ਹਰਿ ਜਾਣੈ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਜੋ ਜੀਇ ਵਰਤੈ

ਭੱਟ ਚੌਥਾ ਬਦਰਾ ਵੀ ਕੱਢ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕ
ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ । ਆਪ
ਮੁਹਾਰੇ ਮੂੰਹੋਂ ਇਹ ਨਿਕਲ ਗਿਆ

ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ

(ਨੋਟ) ਇਹ ਸਾਖੀ ਅਜ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹੈ
ਉਦੋਂ ਦੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪੈ ਅਜ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪੈ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਗੇ ।
ਇਹ 2000 ਰੁਪੈ ਸ੍ਰੀ ਜੀ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਵਾਰੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕੇ ਸਨ । ਉਂਝ ਉਹ ਸਾਰੀ
ਰਿਮਚ ਦਸਵੰਦ ਕੱਢ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਰਹੇ ਸਨ ।

(1) ਰੁਪੈ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਸਨ ਇਹ ਜਾਂਦੀ ਵਾਲੇ ਰੁਪੈ ਸਨ

(2) ਸੁਖਣੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣੀ ਚਾਹੀਦੀ

ਪੰਨ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸੰਤ ਬਿਸਨੁ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਹਿਸਟੋਰੀ

ਮਾਈ ਪਰਤਾਪ ਕੌਰ ਦੇ ਪੰਜ ਪੁਤਰ ਜਨਮੇ।
ਸੁਹਣੇ, ਸੁਣੇਖੇ ਤੇ ਚੰਨ ਪਿਆਰੇ। ਪਰ ਇੰਨੇ ਚਿਰ
ਦੇ ਹੀ ਕੇ ਗੁਜਰ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਰੱਖਾਂ, ਤਵੀਤ, ਧਾਗੇ
ਕਈ ਪਰਕਾਰ ਦੇ ਕੀਤੇ। ਛੇਵਾਂ ਬੱਚਾ ਵੀ ਸਵਾ
ਮਹੀਨਾ ਜੀਉ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਸਤਵੇਂ ਬਚੇ ਦੀ
ਉਡੀਕ ਸੀ। ਜਨਮਣ ਦੇ ਦਿਨ ਨੇੜੇ ਸਨ। ਮਨ
ਨੂੰ ਝੋਰਾ ਸੀ—ਇਹ ਵੀ ਕੇਹੜਾ ਜੀਵੇਗਾ।

ਸਤਿਗੁਰੁ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੱਸ ਦੀਆਂ
ਕਿਰਨਾਂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੌਰ ਤੇ ਵੀ ਪਈਆਂ। ਸੁੱਤਾ ਸੁਣੀ।
ਆਸ ਬੱਝੀ। ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਤੀ ਅਧੀਨ ਹੋ ਆਰ-
ਦਾਸ ਕੀਤੀ—ਜੇ ਬਾਲਕ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜੀਉਂਦਾ ਰਹੇ
ਤਾਂ ਸਵਾ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ
ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵਾਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਜਲ
ਲੈਕੇ ਬਾਲਕ ਦੇ ਮੂੰਹ ਪਾਵਾਂ।

ਸਵਾ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਬਾਲ ਲੈਕੇ, ਮਾਈ ਪ੍ਰਤਾਪ
ਕੌਰ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਚੌਕੀ ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੱਚਾ ਦੋਕੀ
ਹੈਠ ਰੱਖ ਕੇ, ਹਥ ਜੋੜਕੇ, ਮਾਤਾ ਜੀਉਣ ਕੌਰ ਦੇ

ਉਹਲੇ ਹੋਕੇ, ਪਰੇਮ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਭਰੇ ਦਿਲ ਨਾਲ
ਖਲੋ ਗਈ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਤਿਲਕਦਾ
ਪਾਣੀ ਬਚੇ ਦੇ ਜਿੰਨਾ ਕੁ ਮੂੰਹ ਤੇ ਪੈਂਦਾ, ਉਹ ਚੁਸ
ਲੈਂਦਾ।

ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਪਉਂਦੇ
ਪਾਏ ਜਾਂ ਚੌਕੀ ਹੈਠ ਨਜ਼ਰ ਪਈ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ
ਬਚਨ ਕੀਤਾ—ਜਗ ਜੀਉਣਾ, ਭਾਰੀ ਬਾਲਾ ਬੱਚਾ
ਬੁਕੇ ਕੀਹਦਾ ਹੈ। ਵਾਕ ਸੁਣਕੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ

ਮਾਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੌਰ ਨੇ ਬਚੇ ਨੂੰ ਬੁਕੇ ਗਲ ਨਾਲ
ਲਾ ਲਿਆ। ਟੁਟੇ ਧਾਗੇ ਤਵੀਤਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ
ਕਰਕੇ ਮਾਈ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਪਰੇਮਣ ਹੋ ਗਈ।
ਕਾਕੇ ਦਾ ਨਾਮ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਰਖਿਆ।

ਉਸ ਪਰਵਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਲਾਇਆ
ਬੂਟਾ ਅਜ ਵੀ ਹੋਰਾ ਭਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਰਵਾਰ ਦਾ
ਪਿੰਡ ਛਪਾਰ ਤੇ ਸਿਲਾ ਲੁਢਿਹਾਣਾ ਹੈ।

ਦੋਲਾਂ ਤੇ ਡੱਗੇ ਲਾਂਦਾ, ਛੱਪੇ-ਛਾਲਾਂ ਮਾਰ
ਦਾ ਬਾਜੀਗਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਗ੍ਰੰਥ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ
ਦੇ ਡੇਰੇ ਆ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਬਾਜੀਗਰ ਨਿਹਾਲ ਹੋਏ।

“ਕੀ ਛਕੋਰੇ?” ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵਿਕਸ ਕੇ
ਪੁਛਿਆ।

“ਸਿਤੀਆਂ ਵਾਲਿਓ, ਦੁਹਾਡੇ ਘਰੋਂ ਤਿਹਾਉਲ
ਦੇ ਕੜਾਹ ਬਿਨਾ ਕੀ ਮੰਗੀਏ।” ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਾਜੀ-
ਗਰ ਨੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ।

“ਲਾਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤਿਆਰ
ਕਰਨ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਜ ਰੱਜ ਖੁਆਵ।” ਸਤਿ-
ਗੁਰਾਂ ਪਾਸ ਖਲੋਤੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ।

ਪੰਜ-ਚਾਰ ਮੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬਾਜੀਗਰ ਇਸ-
ਤਰੀ-ਮਰਦ ਪੰਗਤਾਂ ਲਾਕੇ ਬੈਠ ਆਏ।

ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਪਿਛੋਂ ਲੰਕਰ ਬਲੰ ਸਿੰਘ ਆਏ।

ਉਹਨਾਂ ਅੱਗੇ ਬੈਠੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਜਦ ਮਿਠਾ-

ਦਲੀਆ ਰਖਣਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਬਾਜੀਗਰਾਂ ਹੱਥ

ਪਿਛਾਹ ਨਰ ਲਾਏ। ਦਲੀਆ ਫੁੱਜੇ ਖਿਲਰ ਗਿਆ।

ਚਰਤਾਵੇ ਨੂੰ ਬੇਬਾਹ ਗੁੱਸਾ ਆ ਗਿਆ। ਤਿੰਨ

ਲੱਤਾਂ ਬਾਜੀਗਰ ਨੂੰ ਜਜ਼ਾ ਘੱਤੀਆਂ। ਬਾਜੀਗਰ

ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ:

“ਵਾਹ ਗੁਰੂਆ ਮੰਗਿਆ ਕੜਾਹ, ਤੇ ਮਿਲੀਆ
ਲੱਤਾਂ।”

ਏਨੇ ਨੂੰ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਆ ਗਏ। ਬਾਜੀਗਰਾਂ
ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣੀ। ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ ਤੋਂ ਕਪੜਾ
ਬੁਕ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਪਾਸ ਖਲੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵਖਾਇਆ
ਕਿ ਲੱਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਤੇ ਪਈਆਂ ਹਨ।

ਬੰਦੂਸ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਦੰਬਾਰਾ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦ
ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਬਚਨ ਕੀਤਾ—“ਲਾਗਰੀ
ਤੇ ਵਰਤਾਵੇ ਛਕਾਣ ਛਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਜਾਣ
ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਛਕਾਇਆ ਕਰਨ।” ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ, ਲਾਗ-
ਰੀਆਂ ਤੇ ਵਰਤਾਇਆ ਬਖਸ਼ ਮੰਗੀ।

ਕੋਤਕ ਦੇਖਕੇ ਬਾਜੀਗਰਾਂ ਤੇ ਸਿਰਕੀ ਵਾਸਾਂ ਨੇ
ਭਜਨ ਪੁਛਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ, ਚੰਦੀਆਂ ਤਿਆਗ
ਕੇ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਬਣੇ।

ਉਟਾਲਾ ਦੇ ਇਕ ਮਿਸਤਰੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪੀੜਾਂ ਦੀ ਅਜੇਹੀ ਲਹਿਰ ਦੇੜਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਸਰੀਰ ਲੈਣ ਤਕ ਅਪੜਦੀ ਸੀ। ਵੇਦਾਂ ਹਕੀਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਏ। ਕੁਝ ਬਣਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਰਦਾਂ ਨਿਤ ਦਿਹਾੜੇ ਵਧਦੀਆਂ ਹੀ ਜਾਂਦੀਆਂ।

ਮਿਸਤਰੀ ਪਰਵਾਰ ਆਪਣੇ ਸੋਚੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਨੀਂ ਆਇਆ। ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ—ਸਰੀਰ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ। ਕਸ਼ਟ ਕਟੋ।

ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਚਨ ਕੀਤਾ—ਗੁਰੂ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਰੀਰ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਕਦੇ ਨਿੰਦਾ ਨਾ ਕਰਨੀ।

ਮਿਸਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਹਕੀਕਤ ਦੱਸੀ—ਦੀਨ ਦਿਆਲ, ਮੈਂ ਨਿੰਦਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਨਿੰਦਕਾਂ ਦਾ ਸੰਗੀ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਨਿੰਦਾ ਕੰਨੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਅਰੋਂ ਤੋਂ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਸੇਵਕ ਰਹਾਂਗਾ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਵਿਚਾਰ ਮਗਨ ਸਨ।

ਮਿਸਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਫੇਰ ਤਰਲਾ ਲਿਆ—ਦੀਨਾ ਨਾਥ, ਸੁਖ ਸੰਪਤ ਤੇ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਬਖਸ਼ੋ।

ਕਿਰਪਾ ਨਿਧਾਨ ਵਿਰਸੇ। ਬਚਨ ਕੀਤਾ—ਨੇ-ਸਭੇ ਕੁਝ ਆਪ ਦੇ ਘਰ।

ਦਰਦਾਂ ਹਟ ਗਈਆਂ। ਕਿਰਤ ਵਿਚ ਬਰਕਤ ਪਈ। ਅਜ ਉਸ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੋਧੀ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਾਈ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਦੇ ਫੇਰੇ ਬਣ ਚਰਨ-ਕੰਵਲਾਂ ਤੇ ਮੰਤਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਨ
ਸ੍ਰੀ
ਸਤਿਗੁਰੂ
ਹਰੀ
ਸਿੰਘ
ਜੀ

ਇਕ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੱਦੀ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਚੁਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਛੱਡਾ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਕ ਸਰੀਰ ਨੇ ਜਾਕੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ—ਜੀ, ਮੈਨੂੰ ਨਾਮ ਦਾਨ ਬਖਸ਼ੋ। ਆਪਣਾ ਬਣਾ ਲਓ।

ਸਾਹਿਬ ਕੰਮਲ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੁਛ ਕੀਤੀ—ਸਿਖਾ, ਕੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

“ਜੀ, ਕਪੜੇ ਪੈ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਡੀਂਬਾ ਸਿੱਖ ਹਾਂ।” ਗੁਰੂ ਬਚਨ ਕੀਤਾ—ਭਾਈ ਕਪੜੇ ਨਹੀਂ ਪੈਣੇ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਲੈ, ਨਾਮ ਲੈ ਲੈ।

“ਜੀ ਫਿਰ ਕੇਹੜਾ ਕੰਮ ਕਰਾਂ, ਦੀਨ ਦਿਆਲ! ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਉਦਰ ਪੂਰਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਾਂ?”

“ਜੇਹੜਾ ਕੰਮ ਕਰੋਗੇ ਉਹੀ ਆਵੇਗਾ।”

ਸਿਖ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਲਿਆ। ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਜ਼ਾ ਕਿਆ। ਨਠਿਆਰਾ, ਲੁਹਾਰਾ, ਸੁਠਿਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਗਾ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਪੜੇ ਪੈਣੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਘੜੀ ਸਾੜੀ ਤੇ ਉਦਰ ਪੂਰਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਉਸ ਦੇ ਹੀ ਨਵਾ ਤੇ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਵਾਰ ਆਪਣਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀ ਨੰਗਲ ਨਿਵਾਸੀ ਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਵਾਰ ਲੋਹੜੀ-ਮਾਘੀ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲਾਲ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁਕਤਸਰ ਪਹੁੰਚੇ। ਬੇਅੰਤ ਸੰਗਤ ਦਰਬਨਾਂ ਨੂੰ ਆਈ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਏਥੇ ੭੦੦ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਪੁਏ। ੯੦੦) ਦਾ ਕੁਝਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਚੁੜੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੰਬੂ ਲਾਹੀਆਂ।। ਭੋਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਭੇਜਿਆ।

ਲੋਕ ਪੰਨ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਪੰਨ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਕਰਦੇ ਜਾਣ। ਏਥੇ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਬੇਰੀਆਂ ਨੇ ਮਾਸ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਛੱਡਕੇ ਭਜਨ ਪੜਿਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਆਰ੍ਧ ਮਹੰਤ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ। ਲਾਲ ਤੇ ਚਿਟਾ ਸਫੈਦ ਨਿਸ਼ਾਨ ਖੁਲਾਟ ਨੂੰ ਦਿਤਾ। ਇਹ ਲੋਕ ਵਰਮੁਖੀ ਦੇ ਵਾਕਫ਼ ਹੋਏ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜੇਨ ਲਗੇ।

ਪਿੰਡ ਉੜਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਕਾਇਮ ਸੀਤੀ।

ਬੇਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੱਸ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਾਧੂ ਬਣਾਇਆ।

ਪੰਨਸੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ

NO.

29

DATE

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਿਤਾ ਬਾਬਾ ਜੱਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸਦਾ ਕੌਰ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ, ਪਿੰਡ ਰਾਈਆਂ ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਅਸੂਰੇ ਤੀਜੇ ਨਗਤੇ, ਬੁਧਵਾਰ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ ੧੮੭੬ (ਸੰਨ 1815) ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਰਾਤਨ ਰਸਮ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸਾਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬੇ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬੇ ਜੀ ਦੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਫਤਹਿ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮਹਿਨ ਬਣਨ ਦਾ ਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੰਮਤ ੧੮੪੬ (ਸੰਨ 1890) ਚੇਤ ਵਧੀ ਤੀਜੇ ਮੌਤਵਾਰ ਦਾ ਉਹ ਸਭਾਗਾ ਦਿਹਾੜਾ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਭਾਵ ਹੋਇਆ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਜੀਵਨ ਇਕ ਆਮ ਗ੍ਰਾਹਿਸਥੀ ਵਾਲਾ ਹੀ ਸੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਲ ਪੰਜਾਲੀ ਦਾ ਕੰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ। ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਤੋਂ

ਤਕਰੀਬਨ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਸੰਮਤ ੧੮੩੧ (ਸੰਨ 1874) ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਰੰਗਨ ਵਿਚੋਂ ਬਾਬਾ ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਗੱਥੀ ਹੁਕਮ ਨਾਮਾ ਭੇਜ ਕੇ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰਗਾਂਦੀ ਵੀ ਸੋਂਪ ਦਿੱਤੀ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਧੜਾ ਕਠਨਾਈਆਂ ਭਰਿਆ ਸੀ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਇਕ ਜੇਲ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਸੀ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅੱਗੇ ਪੋਲੀਸ ਦੀ ਚੌਕੀ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਚੌਕੀ ਵਿਚ ਮੈਸੇ ਸਪਾਹੀ ਰਖੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜੋ ਪਰਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਂ ਸਿਖਾਂ ਤੋਂ ਵਧ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ

ਸੀ ਜਾਣ ਦੇਂਦੇ। ਰਾਜੇ, ਸਰਦਾਰ ਚੌਧਰੀ ਜੈਲਦਾਰ ਨੰਬਰਦਾਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਹੀ ਸਭ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਨ। ਕਈ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਾਧੂ ਸੰਤ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਜੀਆਂ ਨੂੰ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਾ ਸਕਦੇ।

ਲੰਗਰ ਵਾਸਤੇ ਭੇਟਾ ਵੀ ਬੰਦ ਸੀ। ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਕਸ਼ਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਧੀਰਜ ਧਿਮਾ ਸਬਰ ਅਤੇ ਸੰਤੋਖ ਦੀ ਕਹੀ ਫੜ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਿਆ।

ਗੁਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਸਖਤੀਆਂ ਘੱਟਨ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦੌਰੇ ਕਰਨੇ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੇ। ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਆ ਗਈ। ਮੰਜੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸਾਧੂ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਭੁਲਾਂ ਬਖਸ਼ਵਾਈਆਂ। ਲੰਗਰ ਵਾਸਤੇ ਉਗਰਾਹੀ ਆਉਣ ਲਗ ਪਈ। ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਚੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਤਲਕ ਭਾਸਣ ਲਗ ਪਈ। ਫੁਟੇ ਹੋਏ ਸਿਖ ਫਿਰ ਗੁਰੂ

ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਗ ਪਏ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮਯਾਣੀ ਦੇਹ ਦਾ
 ਓਹਲਾ ਜੇਠ ਸਦੀ ਦਸਵੀਂ ਸੰਮਤ ੧੯੬੩ (17 ਮਈ ਸੰਨ 1906) ਨੂੰ ਕੀਤਾ
 ਮਾਪ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮਤ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਨਿਮਾਣੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਾਏ ਗਏ
 ਮਾਪ ਜੀ ਦੇ ਪਿਛੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰ ਗਾਂਢੀ ਤੇ ਸੁਜੋਧਿਤ ਹੋਏ

ਮਟੱਲ ਪ੍ਰਤਾਪੀ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਜਿਦੇ ਪੋਤਰੇ ਉਤੋਂ ਜਹਾਨ ਸਦਕੇ

3/

ਨੀਵੇ ਨੈਣ ਭਿਜੇ ਯਾਦ ਅੰਦਰ

ਚੀਨੀ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਰਹੇ ਸਤਾਈ ਰਖਿਆ
ਜੀਬਾ ਸਿਮਰਦੀ ਰਹੀ ਹਮੇਸ਼ ਉਸਨੂੰ

ਜਿਨੇ ਪਰਤਣਾ ਸਦਾ ਭੁਲਾਈ ਰਖਿਆ
ਖਿਆ ਸਦਾ ਵਗਦੀ ਸੀ ਦੋਖੀਆਂ ਤੇ

ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਗਰੀਬੀ ਨੇ ਪਾਈ ਰਖਿਆ
ਭਜਨ ਪਾਠ ਪੁਜਾ ਵਰਨੀ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰੇ ਲਾਈ ਰਖਿਆ
ਉਸ ਸਤਿਗੁਰ ਪਿਆਰੇ ਗੁਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਦੀ

ਕਦੇ ਯਾਦ ਨਾ ਦਿਲਾਂ ਚੋਂ ਦੂਰ ਹੋਵੇ
ਜਿਦੇ ਪੋਤਰੇ ਉਤੋਂ ਜਹਾਨ ਸਦਕੇ

ਉਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਮੇਰੇ ਤੇ ਨੂਰ ਹੋਵੇ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗੋਸ਼

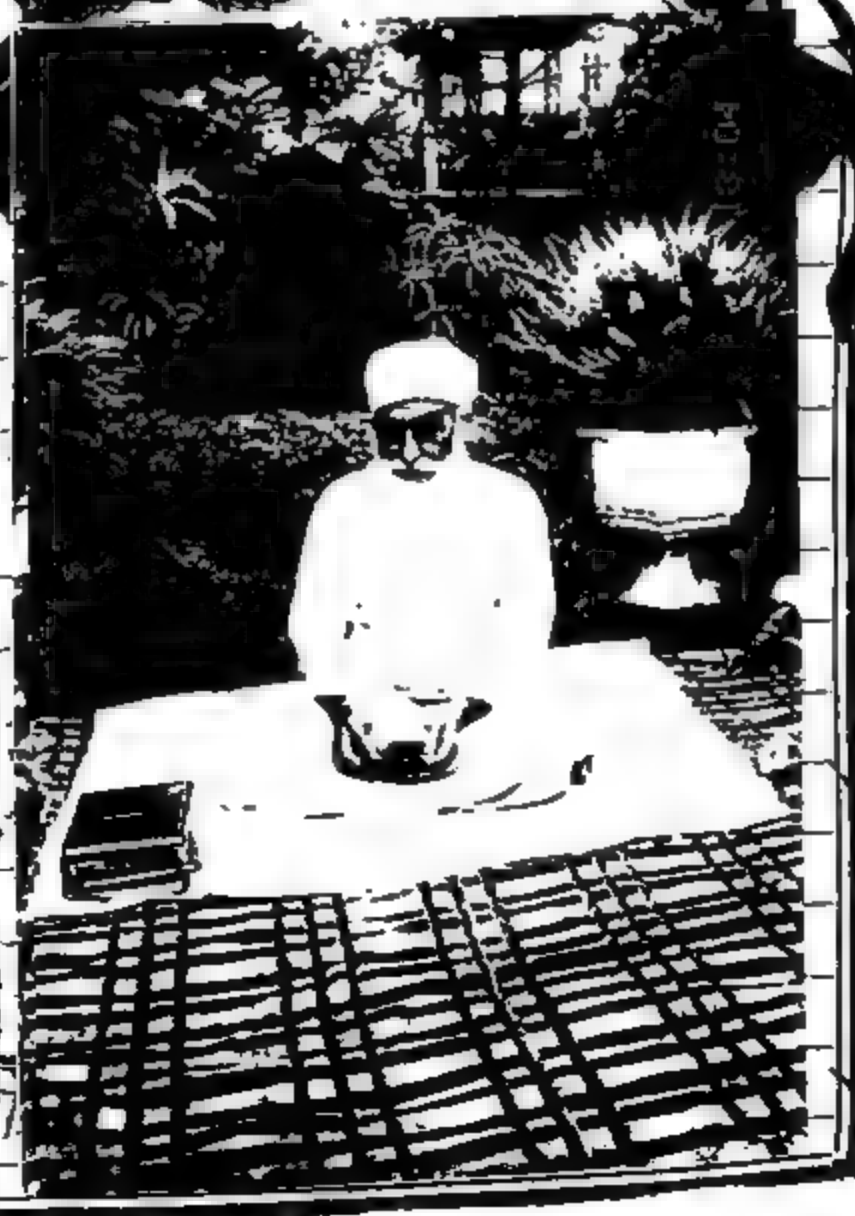
ਗੁਰ
ਗਦੀ ਨਸੀਨ

ਪਹਿਰੇ
ਦੇ ਮਾਨਕ

ਸ੍ਰੀ
ਸਤਿਗੁਰ

ਜਗ
ਸਿੰ

ਜ
ਮਹਾਰ

ਪੰਨ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੁਰੀ ਮਿਖ ਜੀ

ครั้งหนึ่ง ในสมัยท่านพระศาสดาสรีศัตยคุชาริสิงห์ (ปู่พระศาสดาสรีศัตย คุช
ยักษิตสิงห์) มีหญิงวัยกลางคนชื่อนางปาริตีป กอร์ ซึ่งได้ให้กำเนิดลูกถึง 5 คน แต่หลังจากคลอดได้
ไม่นาน ลูกของนางก็เสียชีวิตหมดทุกคน ต่อมานางได้ไปพบหมอที่ อาจารย์ ให้พาหนีเสกและคง
คาถาให้ จนนางได้ให้กำเนิดลูกคนที่ 6 ซึ่งในที่สุดลูกของนางก็อยู่ได้เพียงเดือนเศษ ๆ ก็เสียชีวิตลง
เหมือนกับคนก่อน ๆ ต่อมาไม่นานนางก็ได้ตั้งครรภ์อีก และเมื่อใกล้วันครบกำหนดคลอด ในใจนาง
คิดแต่เพียงว่าลูกของนางเมื่อคลอดออกมา จะกินดื่มนมอยู่ได้ไม่นานก็จะต้องจากนางไปเหมือน
กับลูกคนก่อน ๆ เป็นแน่

ท่านพระศาสดาสรีศัตยคุชาริสิงห์ ซึ่งพระบารมีของท่านได้แผ่พรไปไกล จนได้เข้าสู่ของ
นางปาริตีป กอร์ ทำให้นางรู้สึกมีความหวังขึ้นมาบ้าง และนางได้อาราธนาในใจว่า ถ้าลูกของนาง
ที่กำลังจะเกิดมานี้อยู่ได้ถึงเดือนเศษ ๆ นางก็จะพาลูกอ่อนไปเฝ้าและกราบเท้าท่านและขอขมา
จะขอน้ำนมดื่มนมจากท่านเพื่อป้อนให้ลูก

หลังจากนางได้คลอดบุตรออกมาได้เดือนเศษ ๆ นางก็อุ้มลูกอ่อนของนางไปเฝ้าพระศาสดา
สรีศัตยคุชาริสิงห์ ที่พระคณิกของท่านที่ศรีษะปัสสาเซบ ซึ่งพอดีเป็นเวลาเช้าวันที่ท่านกำลังห่มสบง
นุ่งผ้าไม่กระดามเพื่อชำระร่างกายโดยหันหลังอยู่ นางจึงมาดก้องของนางวางไว้ใกล้ ๆ ไม่กระดาม
และนั่งเฝ้าอยู่ใกล้ ๆ ซึ่งน้ำที่พระศาสดาชำระร่างกายอยู่ ก็ได้หยดเข้าสู่ปากเด็กหิระเล็กที่ละน้อย ๆ
และเด็กก็ทำปากเหมือนจะทานน้ำนมอยู่

เมื่อท่านเสร็จจากการอาบน้ำ ท่านก็เห็นเด็กอ่อนนอนอยู่ข้างไม่กระดาม ท่านก็ตรัสออกมาว่า
ให้อุ้มเด็กที่มีพรสวรรค์กลับไปเถิด เมื่อนางได้ยินคำพรจากท่าน นางก็รีบอุ้มเด็กน้อยและกราบ
เท้าแล้วลากลับ หลังจากนั้นนางก็เริ่มบ่นถึงท่านมาตลอด และเด็กนั้นต่อมาได้ชื่อว่า ฮากัด สิงห์

จนถึงบัดนี้ ในครอบครัวนี้ยังมีผู้สืบสกุลอยู่ และตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ชนบทแห่งหนึ่งชื่อ ชบารี ใน
คุชียานา ใกล้ๆ ศรีษะปัสสาเซบ แล้วในปัจจุบัน

นาย ชาร์มัน สิงห์ จาเวล

เพียงแต่คงดั่งนั้นได้อันถึงพระกรรมของพระศาสดาวิหิตกรรมาริซึ่งที่ ทรงทอดพระเนตร
เห็นคณะกรรมการกำลังแสดงการกรรมใดในมณเฑียรนอก พระศาสดาท่าน ทรงได้วิหิตถามถึงตัว
หน้าคณะถึงความทุกข์สุขและความเป็นมาเป็นไปของคณะกรรมการ ตัวหน้าคณะทุกข์พระกิตติศัพท์
และความต้องการเข้าเฝ้า

พระศาสดาทรงวิหิตถามว่าทั้งคณะจะรับประทานอาหารเข้าอะไร ตัวหน้าคณะรีบทูลทูลทูลว่า
จะรับประทาน กรวาท (ของหวานชนิดหนึ่งทำจากมะพร้าว น้ำตาล และ เนย) ท่านก็ตั้งลูกศิษย์
ให้รีบจัดเตรียม กรวาท มาให้คณะกรรมการซึ่งรวมตัวได้เกือบสี่ถึงห้าร้อยคน

ใบไม้ซึ่งก็มีลูกศิษย์หลายคนของพระศาสดาออกมาลงจกบนทิวาอันก็ชนิดหนึ่งและหนึ่งที่จะเป็น
กรวาท ขณะเมื่อเริ่มแจกให้กับคนมากในคณะก็ถูกปฏิเสธโดยคิดเอาจากที่เตรียมจะรอรับอยู่
กอยออก ทำให้ของหวานที่ลูกศิษย์ พระศาสดาพกห่อไปอยู่บนพื้น ซึ่งทำให้ลูกศิษย์ของพระศาสดา
ไม่พอใจและโมโห จึงได้กระหิบบคนในคณะกรรมการอย่างแรงถึงกับคนนั้นล้มลง ไปนอนกับพื้นและ
คนเจ็บร้องออกมาด้วยความเจ็บปวดว่า พระศาสดาเอ๋ย รอดกับ กรวาท แต่โดนกระหิบบ

ในขณะที่เวลานั้นเองพระศาสดาได้คำนึงมาหาลูกศิษย์ของท่านตรงบริเวณที่คนของคณะกรรมการ
กรรมโดนกระหิบบล้มลง พร้อมกับยกชายเสื้อของพระองค์ขึ้นให้ลูกศิษย์ของท่านดู ซึ่งเป็นเหมือน
กับรอยขีดที่ถูกเท้ากระหิบบ

ในขณะที่คนในคณะกรรมการที่ถูกกระหิบบกลับไปมีร้องร่ำไห้หรือมีอาการเจ็บปวดอะไรเลย
ซึ่งเหตุการณ์นั้นก็ ได้ประจักษ์แก่สายตาของลูกศิษย์และต่อหน้าคณะกรรมการทั้งปวง

จากนั้นท่านได้ให้ลูกศิษย์ไปรอโทษต่อคนของคณะกรรมการและให้ไปหา กรวาท มาเลี้ยง
ให้กับคณะกรรมการ และ เมื่อคณะกรรมการได้รับประทาน กรวาท เรียบร้อยแล้ว ก็ได้กราบลา
ท่านศาสดา และ เดินทางกลับ

นาย ธารัน สิงห์ จาวลา

ในครั้งนั้นพระศาสดาศรีศักกชารีจึงมี ทรงประทับเป็นศรีสง่าอยู่ท่ามกลางของ "ศักกิสาว" มีชายผู้หนึ่ง
เข้าไปเฝ้าเฝ้าการ และเฝ้าการบังคมทูลขอให้พระองค์ทรงประทานพระเวทย์ "นาม" ให้ด้วยและขอให้พระองค์ทรงรับ
เป็นสาวกของพระองค์ด้วย

พระองค์ได้พิจารณาชายผู้นั้นด้วยสุระเสียงอันอ่อนโยนว่า " โอเมตจำนงะโว "

ชายผู้นั้นได้ทูลตอบพระองค์ว่า มีอาชีพเป็นช่างไม้ หาเลี้ยงครอบครัว พระองค์ทรงคร่ำครวญกับชายผู้นั้นว่า
ให้เลิกอาชีพช่างไม้ และพระองค์ยังทรงโปรดให้ชายผู้นั้นกับประสาธน์อันมฤคและทรงให้รับพระเวทย์ "นาม" ด้วย

ชายผู้นั้นได้กราบบังคมทูลถามพระองค์ว่าจะให้ประกอบอาชีพอะไรเพื่อเลี้ยงชีพ

พระองค์ทรงตรัสว่าให้ทำอาชีพอะไรก็ได้

ชายผู้นั้นกับประสาธน์อันมฤคและปาวานแล้วเป็นสาวกของพระองค์ และเริ่มทำงานเป็นช่างเหล็ก,ช่างทอง ฯ
และเลิกอาชีพช่างไม้

ในขณะที่ครอบครัวของชายผู้นั้นประกอบกิจการซ่อมแซมเครื่องเรือนและประดิษฐ์กรใหม่อย่างหาหน้า

อีกทั้งยังมีกิจการซ่อมแซมนาฬิกา ครอบครัวของชายผู้นั้นทำการใดก็ได้รับความสำเร็จในกิจการนั้น ทั้งนี้ก็เพราะความเพียร
และศรัทธาในองค์พระศาสดาศรีศักกชารีจึงมี ครอบครัวนี้เป็นครอบครัวของ " บามะ อากา จิงคิ " แห่งหมู่บ้าน
นังกัณนิเวศ.

มีชายผู้หนึ่งเป็นช่างอยู่ที่ หมู่บ้าน อุกาตา เป็นโรคประหลาด คือ จะปวดตามร่างกายทั้งข้าง ให้ทำการรักษาด้วย
บรรดาแพทย์หลายแห่งก็ไม่หาย ชีวันวันยิ่งเจ็บปวดมากขึ้น

ครอบครัวของชายผู้นั้นได้มาชายผู้นั้นมาเฝ้าพระอุคคตมาของพระศาสดา ศรีศักกชารี จึงมี แล้วกราบ
บังคมทูลว่าร่างกายของชายคนนี้อยู่จะเจ็บปวดขึ้นมากขอให้ทำการรักษาหลายครั้งหลายหนแล้วแต่ไม่หาย จึงขอให้
พระองค์ทรงเมตตาช่วยด้วย

พระองค์ทรงตรัสว่าถ้าการนิมิตาพระเป็นเจ้าเป็นเหตุให้ร่างกายได้รับความเจ็บปวดเช่นนั้น ต่อไปอย่านิมิตา
แต่มีอีก

ชายผู้นั้นได้กราบบังคมทูลว่า ตนไม่เคยนิมิตาผู้ใด แต่ได้ร่วมใจผู้ซึ่งนิมิตา และคำนิมิตาเหล่านั้นได้เข้าหาข้าพเจ้า
และกราบบังคมทูลต่อไปจะไม่สามารถทนกับบุคคลเหล่านั้นอีก และขอปาวานแล้วเป็นสาวกของพระองค์

พระองค์ทรงประทับแล้ว

ชายผู้นั้นได้กราบวิงวอนอีก พร้อมกันกล่าวว่าพระองค์ทรงเป็นที่พึ่งของผู้ตกยากทั้งหลายขอให้พระองค์ทรงเมตตาด้วย
และขอปาวานแล้วเป็นสาวกของพระองค์

พระองค์ทรงตรัสว่าทุกสรรพสิ่งพระเป็นเจ้าเป็นผู้ลิขิต ขอให้ทรงเชื่อมั่นในพระเป็นเจ้า พระเป็นเจ้า

จะช่วยให้หลุดพ้นจากทุกข์ ดังนี้ให้พระองค์ตรัสออกมาชายผู้นั้นจึงกล่าวร่างกายที่เจ็บปวดนั้นรู้สึกสบายขึ้น เมื่อชายผู้นั้นได้กลับไปแล้ว

ท่านศาสดาจึงมีการคำขู่เรื่อง ครอบครัวนี้เป็นครอบครัวของ "การุทราจิงคิ" อยู่ที่เทศนี้ และเป็นสาวกของพระองค์มา
จวบจนทุกวันนี้

นาย ปรีชา พลซิงห์
กาฬิเย

ครั้งหนึ่งในเทศกาล โลฮิ-มาทิ พระศาสดา ศรีสัทคุงูฮารีสิงห์ ได้เสด็จไปยังคัสสน มุคิผิว
มีพระชนมายุงานมากมาย เล่ากันว่าในในงานมีการสวดพระคัมภีร์ กริเมชาธิบ ถึง 700 คัมภีร์ และการ
ทำปาวชาค ถึง 900 ดาต ประชาชนที่มาในงานรับประทานขนมอย่างอื่นหน้าสำราญ พร้อมกับส่งไปยังที่คักอีกด้วย
ประชาชนที่มาชุมนุมต่างสรรเสริญพระบารมีขององค์พระศาสดาศรีสัทคุงูฮารีสิงห์ และในบรรดาประชาชนที่มาชุมนุม
ได้ปรารวนตัวเป็นสาวกของพระองค์ และเลิกไประทานอาหารสัตว์เป็นจำนวนถึง 1,000 ครอบครัวและได้รับพระธรรม "นาม"
จากพระองค์และเป็นสาวกของพระองค์ พระองค์ทรงตั้ง มณีเมต ฮารีสิงห์ เป็นผู้นำของสาวกเหล่านี้ และให้ใช้ธงรูปกษัตริย์
จากสีแดงเป็นสีขาว และเริ่มเรียกท่านปัทมวาปี

ในสัปดาห์ อูราก บรรดาสาวกเหล่านี้ได้ทำอนุสาวรีย์ของพระองค์ไว้เป็นที่ระลึก

พระองค์ทรงกำหนดให้สาวกเหล่านั้นให้เป็นคนดี

ขอพระศาสดาศรีสัทคุงูฮารีสิงห์ทรงจงพระเจริญสืบเนือง

นาย ปรีชา ปาก สิงห์ ต. ๕

๔๗

ਗਲਤੀਆਂ ਦੀ ਖਿਮਾ ਦਾ
ਜਾਚਕ
ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨਮਧਾਰੀ